

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 kron, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

V znamenju zahtev.

Odpri so se zopet vrata deželne hiše v Gradcu, in glave polne naklepov in načrtov so se zopet prikazale v dvorani deželne zbornice. Vstopila je tudi naša slovenska delegacija, tokrat po številu za glavo manjša, vsled smrti Žičkarjeve. A polni upov in polni pričakovanj smo zasledovali tudi mi daleč od Gradca vstop naših poslancev v prostore, kjer se bode v bodočih tednih odločevalo v marsikaterem oziru tudi o naših željah, o naših zahtevah, o naših pravicah. Prepričani smo bili, da so se zastopniki našega naroda prav dobro oprtali z materialom, ki so ga imeli priliko si vdobiti v času od zadnjega deželnozborskega zasedanja v polni meri. Prepričani smo bili, da so iz vseh strani, iz vseh delov naše domovine prihajale poslancem pritožbe in želje ter prošnje posameznikov, bodisi volilcev, bodisi onih, ki so po sedanjem volilnem sistemu še izključeni od volilne pravice, da so prihajale pritožbe, želje in prošnje raznih društev, ki so se jim kratile pravice, ter raznih zastopov, občinskih in okrajnih, dalje krajnih in okrajnih šolskih svetov itd. Sicer vemo dobro, kakšna malomarnost vlada ravno v tem oziru na mnogih krajih, rečemo lahko, po večini v naši domovini. Naj se zgodi bodisi posamezniku, bodisi kakšni skupini (društvu ali zastopu) še takšna krivica, vse se mirno vtakne v žep, in ne le, da se ne da oblastim, ki so krivico zadale, poštna brca, še tako leni in malomarni smo, da se nam ne zdi vredno, opozoriti na dejstvo naše zastopnike. In kolikokrat baš narodni zastopnik more storiti odločilne korake v kaki preporni zadevi! Toda vkljub temu smo, kakor rečeno, bili ob vstopu naših poslancev v deželno zbornico nverjeni, da so tudi v tem oziru bili dobro založeni, ter da se bode odstranila ali popravila marsikaka krivica.

Naravno je, da so se naši zastopniki, predno so z mirno vestjo mogli prestopiti prag deželne zbornice, uverili o vseh še tako majhnih željah v svojih volilnih okoliših. Regulacije rek in po-

tokov, poprave cest, poprave in predelave vinogradov — in še mnogo drugega je nerazdružljivo z delokrogom narodnega zastopnika. In kako bodo v tem oziru znali in mogli zadostiti svoji vzvišeni nalogi, to pokaže bodočih par tednov deželnozborskega zasedanja.

A nikakor bi ne mogli in ne smeli mirno zreti v bodočnost, če bi si ne bili na jasnem, da bodo v tekočem zasedanju deželnega zbora naši zastopniki zavzeli pravo in trdno stališče v onem prašanju, ki reže v meso celokupnega Slovenstva spodnještajerskega, ki je eden glavnih pogojev našega nadaljnjega razvitka in napredka, naše kulturne, gospodarske in s tem politične osamosvoje, — v vprašanju slovenske kmetijske šole in slovenskih meščanskih šol za slovensko Štajersko. Leta že minevajo, odkar zahtevamo to oboje. Slovenski okrajni zastopi so pripravljeni žrtvovati svote za zgradbo meščanskih in kmetijskih šol, — a deželna namestnija razveljavlja njihove sklepe. Celo nasprotniki nam pripoznavajo upravičenost zahteve po kmetijski šoli, deželni odbor pa zavlačuje rešitev naše zahteve v nedoglednost. Če želimo mi meščansko šolo, — kaj pa je de-narja, če pa si kak Ornič izmisli, da bi rad imel v Ptujnu nemško meščansko šolo, mu ni treba poprašati niti deželne vlade, in že da raztrobiti v svojem glasilu, „Štajercu“, v svet, da nu samo treba reči besedo, in nemška meščanska šola v Ptujnu stoji. A mi stojimo leta in leta brezpravni in čakamo, ali se nam pač nekoč milostno poreče, da lahko dobimo meščansko šolo kje v kaki hribovski vasi, čakamo in gledamo, kako nam med tem na stotine slovenske dece izgine v žrelo germanstva.

Jasno mora biti vsakomur, da morajo v tekočem deželnozborskem zasedanju naši zastopniki zastaviti vse svoje sile v doseg te vitalnih zahtev našega naroda na Spodnjem Štajerskem, in ravnotako jasno mora biti vsakemu Slovencu, ki misli le nekoliko v bodočnost svojega naroda, da mora naša delegacija v slučaju neizpolnjenja teh občenarodnih zahtev spodnještajerskih Slovencev preiti v prihodnjem zasedanju v najstrožjo

in najbrezobzirnejšo opozicijo proti vladajoči klikli v deželni zbornici.

V tem znamenju so imeli naši zastopniki stopiti v deželno zbornico, v znamenju zahteve po slovenskih kmetijskih in meščanskih šolah!

Nameravana okrajna cesta v Šmartin v Rožni dolini.

(Dopis iz ...)

Slovenski okrajni zastopnik je že davno spoznal potrebo, okrajno cesto Šmartin-Celje zvezati z državno cesto Vojnik-Celje.

Priporočal je tri črte ali proge: a) Nova-cerkev-Langer-Šmartin, b) Vojnik-Konjsko-Šmartin, c) Arcelin-Vojnik-Lešje-Šmartin.

Prva in druga se je odklonila, tretja po po nasvetu kanonika v Novicerkvi sprejela.

Uzroki so bili naslednji: prva bi previsoko v hribe šla in le nekaterim okolicam koristila, druga bi bila zavoljo plazov predraga in bi le na korist bila Vojniku, Konjskemu in Roženvrhu.

Tretja nima nobenih od navedenih napak, a mnogo prednostij zlasti pred drugo t. j. nad Konjsko. Prvič bi bila najkrajša. Kajti občinska cesta iz Arcelina se veže s cesto iz Vojnika pri Martinjakovem križu. Od tega tje skoz Lešje je 3½ kilometra v Šmartin, dočim je od Vojnika nad Konjsko dobre 4 kilometre. Drugič bi bila najkoristnejša, služila bi v korist največjemu številu okolic, resnično vredna imena: okrajna cesta. K njej se dajo speljati in z njo zvezati občinske steze od vseh Šmartinskih okolic in še od Rustol in od Galicije, tudi s Konjskega; ona odpira vsem ovim okolicam najboljšo pot ne samo v Vojnik, ampak tudi do mlinov ob Hudinji — (v Rožni dolini ni zadostnih mlinov) — do opekarn v Ljubečni — (sedaj vozijo potrebno opeko za Šmartin iz Ljubečne skozi Celje) —, do velikih sejmov na Teharjih in St. Jurju ob juž. žel. Bila bi tretjič za okrajno blagajnico najbolj po ceni, ker se ogiblje visokih hribov, prekorači razvodja na najvišjem mostu, namreč v Lešji za Martnjakovim križem in drži potem po dolini, njenih travnikih, njivah med gornjo Brezovo in Lošami. Za to črto so vsi posestniki prepustili zemljišča brezplačno in so obečali okoli 600 kron prispevka v denarjih. Za črto Vojnik-Konjsko-Šmartin ni nihče ničesar obečal; vse bi se naj plačalo iz okrajnih dohodkov par okolicam na ljubo.

LISTEK.

Koliko je še takih.

Črtica. — Spisala Savinjska.

„Daj sem, daj sem, Vera! Kdo ti je dovolil brskati po mojem predalu?“

Osemnajstletna Vera je skakljala z zvezkom veselo po sobi okrog; kakih petnajst let starejša sestra pa je skušala sedaj s strogostjo, sedaj z ljubeznjivostjo iztrgati jej dragocenost.

„Hitro, — ali bodem hudal!“

„Jej, jej, pesmi! Moj Bog, si ti pesnica? Jerom! Jerom! Da imam čast, biti sestra pesnice, o tem se mi še sanjalo ni!“

„Ljuba Vera, bodi pametna, vrni mi!“

Vera ni bila hudobna, a kot najmlajša hči svojih staršev je bila včasih presamozavestna, dovolila si marsikaj napram svojim starejšim sestrām, najbolj pa je izkoriščala preveliko dobrodusnost Emīno. Poleg tega pa je imela Verica vendar mehko dušo. Iz njene porednosti, ako je s to koga žalila, se je izcimilo mahoma tako obžalovanje in tolika nežnost, da ji je rad vse odpustil.

„No, Emaček, daj mi, da berem vsaj eno pesem! Saj te nisem hotela jeziti, — a veš, da me zanima, kar piše moja sestra!“

V kakem drugem slučaju bi se starejša ne bila dala kar v trenutku pregovoriti. A sedaj, ko je videla pred sabo svoje pesmi, v katere je pred leti dan za dnem polagala svoja čutila, — sedaj, ko so se vsa ta čuvstva zopet vznijala v njeni duši, rahlo, rahlo jo objemaje, — sedaj se je vsa prevzeta in onemogla udala Verini prošnji.

„Naj bode! Česar še nikomur nisem pokazala, razkrijem sedaj tebi! A znaš molčati?“

„Gotovo, gotovo, — res, — Ema!“

„Sedi!“

Sedli sta na divan, Vera se je nežno oklenila Eminega vratu in zrla s pričakovanjem na liste, katere je sestra nervozno obračala sem-intja.

„Vidiš Vera, moja melanholija v pesnih se ti bode dozdevala smešna in neunevna, ako ti ne pokažem poprej njenega izvora. — Glej, bilo je baš v istem poletju, ko sem radi boleznι zapustila prvi tečaj ljubljanske pripravnice, poslali so me s teto Milo v kopališče. Na cesarjev rojstni dan je bila napovedana veselica, katere sem se zelo veselila.

Za ta dan sva si želeli s teto nekaj izpremembe ter se napotili proti večeru na slavnostni prostor. Tu je kar šumelo samega življenja! Mladi svet je promeniral, dvoril si na vse mogoče načine, drugi so sedeli krog mizic, vzgledu teh sva sledili tudi medve. Opazovala sem veselje, ki je očitvidno vladalo povsod okrog mene, a meni je ostalo tuje. To takozvano navado „v koticu stati“ imam že vedno; menda mi je prirojena.

Iz premišljevanja me predrami teta Mila: „Tu pride gospa, ki se je nama pridružila na najinem včerašnjem sprehodu. Kakega gospoda pa vede s sabo? Baš k nama prihaja!“

„Že je stala dama s svojim spremljevalcem pred nama. „Moj nečak Ferdo, abiturijent“. Poklonil se je izvanredno vljudno: prišleca sta prisledla k nama, Ferdo na ogel poleg mene.

Čutila sem na prvi hip, da je on za me nekaj popolnoma drugega nego vsako ostalo bitje. Začela sva se razgovarjati o vsakdanjih rečeh.

„Kedaj ste došli? Kako vam ugajajo izprehodi? Kako vam ugaja kopel?“ — Take in enake stvari.

To je bila navadna in vendar popolnoma drugačna govorica nego navadna. Čutila sem, da mi besed kar izgovarjati ne bi bilo treba, on m

Po pravici se je torej slovenski okrajni zastop odločil za tretjo črto ali progo ter sklenil, jo dodelati v treh oddelkih, najprvo od Martnjakovega križa skozi Lešje do Paholetovega hrasta v Brezovi. Okrajni odbor si je izprosil pred štirimi leti od deželnega stavbenega urada v Gradcu inženirja. Ta je res prišel in prvi oddelek do Paholetovega hrasta odmeril in začel izdelovati črte s proračunom.

Opomnje vredno je še, da je deželni odbornik g. Stallner spremljal g. inženirja blizu do Smartna in ob koncu rekel: „ta črta je edino prava“. Istega mnenja je bil tudi deželni nadinženir g. Alojzij Nótár. Predno se je moglo pričeto delo nadaljevati in završiti, razpustili so stari okrajni zastop in njegov odbor, novo izvoljenega pa ne skličejo. Namesto tega posluje c. k. nemško-nacionalni komisar g. Lehmann. Mislili smo, da bode zastran nove ceste v Smartin vse prepustil prihodnjemu okrajnemu zastopu, če bi ne hotel izvršiti pričete črte in pa nadaljevati od Paholetovega hrasta naprej. Varali smo se. Dne 10. oktobra t. l. nas je presenetil s komisijo za črto Vojnik-Konjsko-Smartin. Komisija se je sešla v Vojniku. Vodil jo je c. k. vladni komisar gosp. Lehmann, pripomagal pa iz Gradca poslani inženir deželnega stavbenega urada. Navzočih je bilo mnogo interesentov. Ob začetku je Novocerkovski kanonik vprašal, čemu ta komisija za cestno črto, katero je okrajni zastop vže odklonil? Odgovorilo se je, da se komisija vrši na prošnjo trga Vojniškega in okolic: Konjsko in Rožni vrh.

Občinska steza na Konjsko drži mimo g. Stallnerjevega hleva. Ta de ceste odpade in se preloži mimo Wokaunove „ile“ do brega na Konjsko. Ta breg je strm 45°, sama ilovica in poln plazov, ki so občinsko cesto že večkrat razdrli. Inženir pravi, da bi okrajno cesto na breg, kjer je razvodje, mogel napeljati le v dveh ovinkih ali serpentinah. Z vrha naprej v globoko dolino se pa zopet ne da napeljati naravnost, ampak le v velikem ovinku po gošči Turnšekovi. Odtod bi jo spustili nizdol v močvirje ob Brezovskem potoku do Črepinškove kapelice. Odtod naprej proti Smartnu do Kranjčeve kapele je edina ravna pot, kakih 500 metrov. Dalje naprej je pa hribovje še slabše, kakor na Konjskem. Da bi se prišlo na vrh gornje Brezove, bi trebalo dveh ovinkov, precej velikih in zavoljo plazov zelo težavnih. Z vrha se vidi precej daleč Kuglerjev križ, vozne steze tje naravnost ni mogoče narediti, ker je vmes globoka jama z močvirjem. Treba je zopet velikega ovinka do pod Hraše in od ondod nad Apotekarja do Smartinskega potoka v dolini, kjer se potem pride do okrajne ceste Smartin-Celje.

Ves ta zgrbančeni svet je ilovnat, mokrotan, pretrgan po globokih jamah z močvirji in poln nevarnih plazov.

Komisija je došla v Smartin popoldne dne 10. oktobra. Gosp. inženir je šel pot nazaj nad Konjsko, g. Lehmann pa si je nazaj grede ogledal črto Arclin-Vojnik-Lešje-Smartin, to je črto, katero je okrajni zastop celjski v javni seji sprejel.

Kdor je obe črti prehodil in je ob enem razsoden, pravičen mož, ta mora priznati, da črta Vojnik-Konjsko nikakor ne sodi za okrajno cesto v Smartin, mora pa pritrditi g. Stallnerju, da v isto svrho sodi edino le črta: Vojnik-Arclin-Lešje po dolini med Ločami in gornjo Brezovo. Poglavitni razlogi so:

1. Cesta: Martjakov križ-Smartin bila bi 3½ kilometra dolga, ona nad Konjsko bi pa zavoljo potrebnih ovinkov se nategnila do 6 kilometrov, če ne več.

2. Od okrajnega zastopa odobrena črta bi dala cesto ravno, z neznatnimi izjemami, po samih

dolinah, ona nad Konjsko pa zvečinoma po samem hribovju.

3. Pri cesti nad Konjsko bilo bi treba veliko zemlje premetati, mnogo kamenja porabiti, zavoljo pretečih plazov nebroj odvodnih kanalov narediti. Vzdrževanje objektov bi vsako leto toliko popravil zahtevalo, da bi ta cesta postala primeroma najbolj draga v celnem celjskem okraju.

Naposled je še nekaj vprašanj pomisleka vrednih, zlasti kakšna je oblast g. komisarjeva? Mar oblast, kakršno ima okrajni zastop, ali samo oblast okrajnega odbora? Za slednje govori postava, ki dovoljuje komisarju samo 6 tednov za poslovanje. V tem slučaju bi torej imel storjene sklepe okrajnega zastopa ali na miru pustiti ali njih pričeto izvrševanje nadaljevati in dokončati. Nikakor bi pa ne bil pooblaščen, jih odpravljati in z novimi podjetji na škodo celemu okraju nadomeščati, katera ne služijo splošnosti v korist, temuč so cilji nemško-nacionalne politike. S tem, da se je okrajni zastop izrekel za cesto: Vojnik-Arclin-Lešje-Smartin in jo začel do Paholetovega hrasta izvrševati, dobili so dotični interesanti neko formalno pravico do ove ceste. Vpraša se, bi-li ne kazalo pravnim potom tje do upravnega sodišča braniti svojo pravico, ki se jim sedaj začčenja kršiti? Toda to so vprašanja, katera prepuščamo juristom sploh, svojim poslancaem pa še še posebno v premislek.

Interpelacija

poslanca dr. Ploja in sodrugov na Njega ekscelenco ministra notranjih zadev v zadevi mestne policije v Brežicah.

„Mestna občina Brežice je postavno ji pristojajočo skrb za varnost osebe in imetja položila v roke ljudij, ki so zato najmanj sposobni; ako se pregleda kazenske liste o varnostnih organih mesta Brežice, obide človeka, čut strahu in začudenja ob enem, kajti skrb za varnost osebe in imetja se je zaupala ljudem, ki imajo na čelu pečat vsakovrstnih prestopkov, da, celo hudodelstva zoper varnost osebe, lastnine in celo države: Kaznovani so bili:

1. mestni tajnik in šef policije Karol Schallon od c. k. okrajnega sodišča v Celju U 1165/00 radi prestopka zoper varnost časti po § 411 k. z. in hudobne telesne poškodbe po § 411 k. z. na 3 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 23. novembra 1886, št. 4042, akt. št. 645, radi prestopka tatvine in goljufije po § 460 k. z. na 5 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 30. oktobra 1891, št. 2708, akt. št. 402, radi prestopkov lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. in hudobnega poškodovanja tuje lastnine po § 468 k. z. na 8 dni zapora, poostrenega z dvema postoma, dne 10. decembra 1894, št. 661, akt. št. 400, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 412, kot pretepač iz navade na en teden zapora, poostrenega z enim postom, dne 26. junija 1896, št. 1890, akt. št. 201, radi prestopkov zoper varnost časti po § 491, 490 k. z. na 5 dni zapora, dne 14. septembra 1896, št. 2973, akt. št. 330, radi prestopka zoper telesno varnost po § 431 k. z. na 3 tedne zapora, poostrenega s tremi posti, dne 25. januarja 1901,

2. mestni stražnik Karl Žerjav (ki se zlasti odlikuje), z razsodbami c. k. okrajnega sodišča v Brežicah dne 29. maja 1891, št. 1158, akt. št. 164, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. na 3 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 23. novembra 1886, št. 4042, akt. št. 645, radi prestopka tatvine in goljufije po § 460 k. z. na 5 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 30. oktobra 1891, št. 2708, akt. št. 402, radi prestopkov lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. in hudobnega poškodovanja tuje lastnine po § 468 k. z. na 8 dni zapora, poostrenega z dvema postoma, dne 10. decembra 1894, št. 661, akt. št. 400, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 412, kot pretepač iz navade na en teden zapora, poostrenega z enim postom, dne 26. junija 1896, št. 1890, akt. št. 201, radi prestopkov zoper varnost časti po § 491, 490 k. z. na 5 dni zapora, dne 14. septembra 1896, št. 2973, akt. št. 330, radi prestopka zoper telesno varnost po § 431 k. z. na 3 tedne zapora, poostrenega s tremi posti, dne 25. januarja 1901,

U 17/1, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. na 3 dni zapora, poostrenega z enim postom in z razsodbo c. k. okrajnega sodišča v Celju od 30. junija 1892, št. 9542, radi zločina teške telesne poškodbe po § 155 k. z. na 5 mesecev ječe;

3. mestni stražnik Anton Narat z razsodbami c. k. okrajnega sodišča v Brežicah dne 13. marca 1888, št. 736, akt. št. 82, radi ponarejevanja denarja po §§ 118, 237, 269 in 270 k. z. na tri tedne zapora, poostrenega s tremi posti, dne 30. septembra 1895, št. 2471, akt. št. 313, radi prestopkov lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. in hudobne poškodbe tuje lastnine po § 468 k. z. na 10 dni zapora, poostrenega z dvema postoma, dne 14. septembra 1894, št. 2973, akt. št. 330, radi prestopka zoper telesno varnost po § 431 k. z. na 14 dni zapora, poostrenega z dvema postoma.

Vrh tega so se zoper navedene vršile že neštivilne kazenske preiskave, ki so iz raznih razlogov imele negativen uspeh. Da tudi časti brežiških meščanov ne puste v miru, priča to, da teko sedaj pri c. k. okrajni sodnji v Brežicah zoper mestnega tajnika Schallon tri kazenske zadeve radi prestopkov zoper varnost časti, zoper stražnika Narat pa dve kazenski zadevi radi prestopka zoper varnost časti in obadva sta še v preiskavi radi prestopka utesnjevanja osebnih prostosti po § 6 zakona od 27. oktobra 1862, drž. zak. št. 78, U 441/5.

Meščani brežiški so se že opetovano pritožili na politične oblasti vsled tega, da se v zasmeh zakonu osebi, imetju, časti meščanov in celo državi nevarne ljudi trpi kot zaščitnike javnega miru in reda v Brežicah.

Visoko c. k. namestništvo v Gradcu je sicer ukazalo c. k. okrajnemu glavarstvu v Brežicah, da odpravi te kričeče razmere, a dotični akt menda neresen v arhivu leži.

Stavimo vprašanje:

Ali hoče Njegova ekscelenca minister za notranje zadeve nemudoma potrebno ukreniti, da mestna občina Brežice krajevno policijo odvzame dosedanjim organom; in jo izroči osebam, ki bodo res vredni čuvaji zakona?

Dr. Ploj in drugi.

Predlog

poslanca viteza Berksa in sodrugov v zadevi ceste iz Luč čez Štajerski (Kranjski) Rak (1209 m) v Kamnik na Kranjskem, vložen v državni zbornici dne 6. vinotoka 1905.

Za zidanje ceste iz Ljubnega do Luč ter za popravo ceste Luče-Solčava v pol. okr. celjskem je bila projektirana svota 108.000 K, od katere svote je odpadlo na državo 43.200 K, in sicer se je izkazalo v državnem proračunu l. 1893., 1894., 1895. po 10.000 K ter l. 1896. ostanek 13.200 K. Do ostale svote 64.800 K so pripomogle dežela Štajerska, okraj Gornji grad ter občini Ljubno in Luce. V kratkem bode cesta dozidana.

S to cesto se je storil prvi korak, da se odpro prometne cele veličastne Savinske (Kamniške) planine, a pri tem koraku ne sme ostati; cesta zadobi polno vrednost šele, če se izzida še dalje. To spopolnjenje naj ima dve smeri:

1. Od Solčave v Železno Kaplo, v kateri smeri je nekoč obstajala vozna cesta, ki je bila živahno obiskana in katero bi trebalo samo prilagoditi sedanjim prometnim zahtevam. Ta cesta bi vezala južno-zahodno Štajersko s Koroško.

2. Od Luč skozi dolino potoka Lačenca preko Sv. Antona pri Podvoluleku k 1209 m visokemu sedlu Štajerski (Kranjski) Rak, koja cesta bi se združila z okrajno cesto, ki pelje iz

bere iz oči, on vidi v mojo dušo, on ve vse, kar jaz mislim in kar sem. Slišala sem le kakor v sanjah, kako je gospa pripovedovala teti Mili, da jo je prišel nečak obiskat mesto soproga, ker njemu niso dali dopusta, — da ji je dolgčas, — da hoče domov; nevljudno se nisem menila za njeno tannanje, samo Ferda sem gledala in poslušala.

Medtem je zasvirala godba, pričel se je srečolov in druge igre.

Razpletel se je med nama vedno živahnejši, srcema vedno prostejši razgovor, toda kakor sem ti omenila, — povedala si nisva ničesar, kar bi ne smelo slišati tuje uho; Vera moja, nikdar več se nisem potem s kakim človekom tako razgovarjala kot takrat. Iz njegovih ust nisi slišala nobenega praznega besedičenja, nič onih fraz, s katerimi nas pitajo naši gospodiči. Ali jim ni žal besed, o katerih srce niti ne slutí? In naprotno: kaj je bilo treba govoriti nama, ker sta se umeli najini srca?

Rekel je samo nekaj: „Gospica, vi ste mi tako zelo simpatični!“, a jaz sem molčala in on me je umel. Ozrem se v njegovo lice, ki se je naenkrat stemnilo kakor lice resnega moža, — v njegovem in mojem očesu solza, — to je najsvetejši in najbolj blaženi trenutek dveh src ze-

meljskih sirot: spojita se dve duši, da se v prihodnjem hipu ločita za vedno.

Naprej nisva skoraj besedice več govorila; Bilo je pa že tudi pozno na večer, ko sem po zdravnikovem naročilu morala k počitku.

„Lahko noč! Na svidenje“ — sem mu rekla.

„Bog daj, da nikdar več — gospica“, — je pristavil tiho, da sem slišala samo jaz.

Kaj naj pomeni ta odgovor? Torej nikdar naj te ne vidimo več, Ferdo? Zakaj? da, da vstvarjena nisen za srečo, ki mi je zažarela samo za trenutek.

Vso noč nisem zatisnila pekočih oči, pre-mišljevala sem samó, kaj li more biti povod čudnega Ferdovega poslovlja.

Ko se prihodnjega popoldne odpravim sama na sprehod, kar brez cilja, srečam znano gospo.

„Veste, gospica Ema, zdaj sem zopet sama. moj nečak se je danes zjutraj kar siloma odpeljal. Je pač čuden dečko! Odločil se je že pred leti, da gre k benediktincem, zdaj ga pa menda zato ne drži več tu v hrupu in šumu.“

Večela sem dovolj. — Skrila sem se očem vsevednih ljudi, da sem bila sama s svojimi mislimi in s svojo bolestjo. Jokala se nisem, a bilo mi je tako — tako hudo! — Ferdo! Tvoj značaj!

Nobena moč, tudi najzmagoslavnejša na svetu: ljubezen te ni mogla odvrniti od tvojih vzorov. Nikdar več nisem slišala o njem glasu.

Čeprav sem bila takrat še zelo mlada in neizkušena, sem vendar vedela, da se moja rana popolnoma zacelila ne bode nikdar. S proroškim očesom sem videla, da v ljubezni ne smem pričakovati sreče, za celo svoje življenje ne.

V pesnih sem iskala krepčila in vedrila.

Borila sem se dolgo časa sama s seboj, a sedaj je moje srce mirno, kakor je mirna gladina gorskega jezera ob solnčnem zahodu.

Tako! Beri sedaj te pesnice! Čeprav so za krog čitateljev brezpomembne, čustvovala sem vendar v njih, kakor oni, ki mu je dodelilo nebo neprecenljivi dar nebeškega pesništva!

Izgubljena cvetica.

(Hrvatski spisal: Bogumil Toni. Prevel: Oskar K.

Tihi bajni večer je objel zemljo. Tišina, Le v bližini šumi gozd, vznujen od lahkega vetrička.

Stopala sta počasi, srečna, ker sta si tako blizu drug drugemu, očarana z lepoto bajnega večera.

Pred kratkim časom sta bila pred njenim domom. Tu sta se videla vsak večer, se pogovar-

Gornjega grada v Kamnik; merila bi približno 14 km. To cesto, ki bi omogočila prometno zvezo z mestom in postajo Kamnik, ki bi omogočila spravljanje lesa iz tamošnjih krajev na železnico v Kamnik ter od tam naravnost preko Ljubljane k morju, je na prvih 6 km začela občina Luče sama z izdatnimi troški predelavati in je že preložila velik del ceste od struge potoka ob gorsko podnožje, s čemer je omogočen promet tudi ob preplavljenjih. Ta cesta je direktna zveza južno-zahodne Štajerske s Kranjsko.

Jasno je, da uboga gorska občina ne more iz lastnih sredstev doizdati tako težavne in važne ceste, in da so dosedanja dela občine Luče samo za prvo potrebo. Naloga države je, da pregleda, kar se je dosedaj storilo, da stopi v dogovor z deželnim odborom štajerskim in kranjskim ter zasigura dozidanje te ceste, in sicer z ozirom na važnost ceste z izdatnim državnim doneskom.

Ceste Kamnik-Luča ter Solčava-Železna Kapla bodo direktna zveza iz Ljubljane v Celovec skozi dole Savinskih planin, s čemur se odpro ti veličastni kraji na sever in jug živahnemu prometu.

Novo življenje pride v kraje, katere žal zapušča prebivalstvo radi neznosnih življenskih razmer. Izseljavanje iz teh dolin v Ameriko se množi z vsakim dnem. Zidanje teh cest je torej nujna potreba.

Podpisani stavijo predlog: Visoka zbornica skleni: 1. Visoka vlada se pozivlja, da takoj stopi v dogovor s kranjskim in štajerskim ter koroškim deželnim odborom v svrhu zasiguranja cest Solčava-Železna Kapla ter Luče-Kranj, in da v prihodnji državni proračun stavi državni donesek za zidanje teh cest. 2. Občini Luče se dovoli enkratni državni donesek za pripravljala dela na cesti v dolini potoka Lučenca v znesku 2000 K.

Berks in sodruzi.

Domače in druge vesti.

— V nedeljo v „Narodni dom“! Opozarjamo še enkrat slavno občinstvo na javno predavanje in občni zbor, ki ga priredi prihodnjo nedeljo (22. t. m.) ob 4. uri popoldne v celjskem „Narodnem domu“ „Zgodovinsko društvo za Slov. Štajersko“. To društvo ima za Štajerske Slovence zelo važen kulturni namen, zato je vredno, da se tudi širje občinstvo z njim seznani. Poleg književnega delovanja skuša društvo tudi z javnimi predavanji v raznih krajih Spodnje Štajerske pospeševati poznavanje domače zgodovine. Letos si je izbralo za svoje predavanje in občni zbor prav primeren kraj, v zgodovinskem oziru toli znamenito starodavno Celje. — Predavalo se bo o mogočnih celjskih grofih, ki zavzemajo važno mesto v jugoslovanski zgodovini. Razen tega se bo obširneje govorilo o pomenu in namenu „Zgodovinskega društva“. Kakor drugod, upamo, da se bo i v Celju dobro obneslo predavanje.

— „Deseti brat“ v Ljutomeru. Narodna čitalnica priredi v nedeljo, dne 22. t. m. veliko narodno igro v petih dejanjih „Deseti brat“; po Jurčiču spisal Fran Govekar. Ta igra, ki je na stalnem repertoarju slov. gledališča v Ljubljani ter se igra v Celju in Mariboru vedno z največjim uspehom, ima toliko krasnih dramatičnih prizorov in zabavnega humorja, da pač ne sme noben narodnjak zamuditi ugodne prilike in prihiteti v nedeljo v Kukovčevo dvorano. Za smeh in dobro voljo bo prav vsem skrbel kočar Krjavelj, kojemu

pristnih domačih dovtipov ne bo zmanjkalo ta večer. Upamo tedaj, da si pogledajo „Desetega brata“ rodoljubi od blizu in daleč, kajti igra se bo vprizorila samo to pot. Na svidenje pri Obrščakovi kapljici!

— Sv. Lenart v Slov. goricah. Pri volitvah v okrajni zastop so tudi v skupini kmečkih volilcev zmagali Slovenci. Naši kandidatje so dobili 96 glasov, nasprotni pa 3.

— Redne pevske vaje „Slov. delavskega podpornega društva v Celju“ se prične jutri, t. j. v soboto, dne 21. oktobra 1905, ob 8. uri zvečer v lastnih prostorih pod vodstvom marljivega našega pevovodja g. dr. Pegana. Od tega časa naprej se bodo vršile iste vsak teden redno po programu. — Vsi gospodje pevci, ki se zanimajo za našo milodonečo slovensko pesem, in katerim je na tem ležeče, da se nauče isto precizno prednašati, se uljudno vabijo, da prihajajo k tem vajam točno in v kolikor mogoče obilnem številu.

— V celjski mestni novi deklški šoli zdaj naprej klepajo v eni šolski sobi za drugo omet s stropov, in več razredov je brez pouka. V razredih, kjer se poučuje, pa zmrzujejo otroci, ker je skvarjena tudi osrednja centralna kurjava, katero so napravili za to stavbo. Pripoveduje se, da je že mnogo učenek se v mrzli šoli prehladilo in zbolelo. Hišnik kuri in kuri v kleti, otroke po šolah pa stresa mrz. Priredili so vodovod po hiši, ki bi naj tudi stranišča izpiral. Namesto izplavljanja stranišč pa teče voda po prostorih za telesne potrebe otrok, ki morajo stopati v cele povodnji v takih krajih. Stropi se podirajo, če bodo zidi med traverzami v stropih držali, ni gotovo, — morebiti vse zaropče na otroke, ako ne bodo prej zmrznili v šolskih sobah ali pa prehladili se v vodi na straniščih. K tej stavbi si celjski mestni odbor pač lahko kliče: Heil, Heil, Heil!

— Celjske mavte so na dnevnem redu današnje seje celjskega mestnoobčinskega odbora. Celjani hočejo svojo cestnino in mostovino pri kapucinskem mostu še zanaprej imeti in prositi vlado, da jim mavtno pravico podaljša. Današnji, ko je država vse mavte odpravila in dovolila, oziroma pustila mavte samo na mostovih in cestah, ki so last zasebnikov, vendar v celjskem mestu ne morejo obstati mavte, ki pač ovirajo promet mnogo bolj, kakor mavte na velikih cestah. Nedavno smo obširno popisovali, da je naravnost neumno, da se v Celju iz Savinjske doline silijo vsi vozovi, da gredo mimo Narodnega doma, potem pa morajo pravokotno kreniti proti teatru ali pa voziti skozi tesnobo pri glavni trafiki in ako tukaj srečno pridejo v sredo mesta, kjer se ulice križajo, morajo zopet pravokotno zasukniti v Graško ulico, na njenem koncu pa zopet obračati na Krog (Ring), da pridejo na kolodvor ali na Teharsko cesto. V tem, ko je izogibanje in odvažanje po zaznamovani cesti toliko težavno in naravnost nevarno, imajo pa zagrajen Prekop (Graben) in Karolinino cesto. Prekop (Graben) je ravna cesta in na njo bi vozniki iz Savinjske ulice z lehkoto vozili med hišo g. dr. Serneca in vojaško bolnišnico in prišli z nepopisno manjšo težavo na kolodvor in od njega

nazaj, kakor zdaj po sredi mesta. Vozniki, ki grejo proti Vojniku ali od njega proti Žalcu, pa bi prav lahko vozili po Karolinini in Hermanovi ulici. Sicer pa mavtna pravica v Celju velja samo za nekdanje mesto, ki je stalo v mestnem obzidju. Vozniki od Vojnika doli pridejo na kolodvor brez mavte, v Vrtno ulico tudi brez nje, do Graške mavte tudi, in po Hermanovih ulicah do Kupljenovih hiš, tam pa je cesta preprečena. Iz Savinjske doline se tudi pride do gostilne pri kroni in vojaškega skladišča brez mavte, do vil „na Otoku“ brez cestnine. Zato pa, da se mora voz viti in izogibati po starih uličnih soteskah, mora se plačati mavta. Cestnina v mestih menda ne obstoji nikjer več, kakor v Celju in tudi celjsko mesto bode moralo skrbeti, da nadomesti dohodke, katere dobiva od mavt, na drug način. V tem obziru so koristni onih mestnih hiš, ki stojijo izven starega obzidja, nasprotne hišam v starem mestnem okrožju. Vsi prebivalci izven Celja pa čutijo krivico, ki se jim dela s težavnim vožnjem skozi staro mesto. Dandanes, ko se povsod in z vsemi iznajdbami človeškega uma skrbi za olajšavo in ponaglenje prometa, so celjske mavte sramota za moderno prometno življenje, ki bi naj bilo lahko, prijetno in hitro. Občinam in okrajnim zastopom okoli Celja do Solčave na enem, do Pohorja na drugem, do Sotle na tretjem in do Save in preko nje na četrtem kraju pripada zavoljo blagra njih ljudstva dolžnost, upreti se zahtevi celjskega mesta po podaljšanju mavtnega privilegija in vložiti prošnje na c. kr. namestništvo v Gradcu, da se odpravi celjske mavte, ki pa se naj vložijo ročno, da ne bo prepozno. To ni narodno vprašanje, ampak skrb za lahkotno in varno vožnjo po Celju. To zahteva duh časa in ljudski blagor! Poprimite se ga in zahtevajte: Proč s celjskimi mavtami!

— Tesnopisni (stenografski) tečaj odpre s 1. listopadom t. l. društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju. Oni, ki želijo ta tečaj obiskovati, naj se oglasio vsaj do 26. t. m. pri društvenemu predsedniku Janezu Bovha v Celju, Rotovška ulica št. 19, kateri daje daljnja pojasnila.

— Izjava. Z ozirom na poziv „Domovine“ z dne 15. septembra 1905 št. 73 pod naslovom „Razmere okrajnega zastopa v Celju“ in raznih drugih oseb, podam podpisani sledečo izjavo: Jaz nisem nikoli bil poročevalec „Deutsche Wacht“, torej tudi v tej zadevi ne. Čudim se pa, kako je bilo mogoče, tajnosti okrajne pisarne, katere so celo strogo pod ključem, spraviti v „Deutsche Wacht“. Kolikor so meni razmere okrajnega zastopa celjskega znane, nikakor ni resnica, da bi bili prejšnji voditelji okrajnega zastopa denar razmetavali za nepotrebne stvari, temveč resnica je, da so vseskozi po svoji najboljši vesti in moči varčno gospodarili. Vsaka večja pisarna pa si nakupi papirja in raznih kuvertov saj za nekaj mesecev (to stori gotovo tudi nemški uradi!) Da je v „Zvezni trgovini“ v Celju se nakupil za okrajni zastop celjski prav dober material po primerno nizki ceni, to bode potrdil izven mene tudi g. c. kr. vladni komisar kot sedanji vodja poslov v okrajnem zastopu.

Celje, dne 15. vinotoka 1905.

Oroslav Kušec,
tajnik okrajnega zastopa.

jala, kakor dva mlada golobčka... In tedaj je naslonila ona svojo zlato glavico na njegovo ramo, in on jo je poljubljal s svojimi vročimi poljubi.

Šepetal ji je o svojem raju, o brezkraini sreči, o svoji čisti, nekaljeni ljubezni.

Ob teh večerih je krasila njena prsa sveža cvetka iz njenega vrta, kateremu je posvetila največjo skrb.

In ko se je ljubi poslavljajal od nje, podala mu je vedno to cvetico, katera je poslušala na njenih prsih udarce srca, katero je živel in bilo samo zanj.

In vračal se je srečen s tem darom domov, vesel vsled njene ljubezni, blažen radi besed, katere je slišal malo prej iz njenih rožnatih ust.

Tedaj se je pri njunem slovesu oglašil tudi slavec s svojo veselo, živo pesmico, kakor da hoče pokazati, da se tudi on veseli njih sreče.

Tudi danes sta tako sedela pred njenim domom, a večer je bil diven, veličasten.

Tudi slavček je pel himno njihovi čisti ljubezni...

Sedela sta tiho, samo srca sta jima bili, dnše čutila.

— Oh, kako diven večer! — pretrga ona naenkrat molk, a modre oči so se ji žarele ponosa in sreče.

— Da, diven; sprehodiva se malo! — reče on.

Vstala sta s klopi.

Stopala sta počasi, srečna, ker sta si tako blizu drug drugemu, očarana z lepoto bajnega večera.

Roko v roki podajala sta se brez besed svojim vročim in brezkrainim čuvstvom.

A njih duši sta plavale na krilih sreče, se dvigale ter krilile, da se poljubljaše z nočno krasoto, z modrimi trakovi lune in z mило slavčevim pesmico.

A v teh sladkih sanjah oddaljila sta se daleč od njenega doma; tega nista kar nič zapazila.

Tajinstveno se je razprostiral pred njima tihi, veliki gozd.

Čudno, nenavadno čudno sta se pretresli njih mladi srca pred njegovimi temnimi sencami. Skoraj sama sta se ustrašila — tega temnega, tajinstvenega gozda.

A v globočini njihovih duš se je jel oglašati neki tajni glas, pozivaj jih, da se vrneta.

No, tedaj jih je objelo neko nejasno uničevalno čuvstvo ter jih popolnoma osvojilo. —

Nista imela več moči, da poslušata oni notranji glas...

A gozd, kateri se je razprostiral v luninem svitu pred njima, vabil je s svojimi skrivnostnimi sencami, osvajala jih je čarobna noč s svojimi nedosežnimi lepotami...

In onadva korakala sta dalje brez besed, brez misli. — — —

* * *

Tišina. Le v bližini šumi gozd, vzbujen od lahkega vetrička.

Prišel je čas slovesa, bila sta zopet pri njenem domu.

Majhen oblaček je prekrival luno, molčal je slavec s svojo ljubko pesmico.

— A moja cvetka? — vpraša jo on nežno pri svojem odhodu.

Ona se naglo in plaho ogleda po nji ter poseže z roko na svoja prsa, kamor jo je bila pripela.

Toda stresla se je... Ni jo bilo več cvetke. Po poti je nekje. — — —

— V noči od minolega petka na soboto so slovenskemu tukajšnjemu brivcu g. Anderwaldu strgali desko z nadpisom. Ker je ista visoko, se more do nje edino z lestvo. Tudi se je čulo iz gotovih ust, da hočejo ometati desko z gnilimi jajci. Fantiči se naj čuvajo!

— Hitre in zanesljive poročevalce ima „Deutsche Nacht“ — vulgo „Vahtarca“. V resnici jo zavidamo in jo prosimo tem potom pojasniti, iz katerega dela sveta si jih naročuje. Dne 2. t. m. je „izbruhnila“ (visokodoneč izraz naše „sestrice“) pri gosp. Žimnjaku v Zavodni „svinjska kuga“. Tako je namreč konstatiral živinozdravnik, in g. Žimnjak se v globokem spoštovanju ne upa o tem ni najmanj dvomiti. No, dne 15. t. m. je bilo uradno konstatirano, da o „svinjski kugi“ ni več sledu. In glejte, baš dne 15. t. m. je „prihitela“ naša „sestrica“ s strašnim poročilom, da je pri g. Žimnjaku (pri naši sestrici seveda mož ne zasluži naslova gospod!) „izbruhnila svinjska kuga“ in to v „Čretu“, a ne v Zavodni, kakor je to faktično bilo. Ta naglica in ta zanesljivost!

— Pommer zadnje čase zopet klobasari pred svojimi „volilci“ („Slov. Narod“ jih imenuje „voliče“) Tako je nedeljo poročal v Celju o svojem „delovanju“ v državnem zboru. Povedati ni imel drugega, kakor da je pomagal reševati ljubljanske „Karfiolce“, da je ščuval proti italijanskemu vseučilišču v Inomestu, proti slovenskemu v Ljubljani in proti češkemu v Brnu. Navajal je tudi medklice, ki jih je delal v drž. zbornici v „blagor svojih volilcev“. Kaj je storil za Celje, tega seveda ni povedal — ker ni imel ničesar povedati. Mi bi se na njegovo klobasarijo niti ne ozrli, da ni v svoji ošabni predrznosti se zopet izrazil (kar sta previdno zamolčala „Tagespošta“ in „Tagblatt“, kar pa je seveda z debelimi črkami zapisala „Vahtarca“), da si Nemci ustanovitev slovenskega vseučilišča „ne dajo dopasti“ in da bodo posnemali zgled iz Inomosta. Torej zopet poziv k podiranju in razbijanju! Verjamemo, da se je to razbijačem in rušiteljem v uredništvu „Vahtarca“ in izven njega prav lepo dopalo. A prepričani naj bojo Pommer et consortes: razbijači, da bodo, predno se le ena nemška roka dotakne s sovražnim namenom bodočega slovenskega vseučilišča, brez sape „urnih krač“ jo popihali iz slovenske Ljubljane!

— Zopet naša pošta! Dne 11. vinotoka je poslala neka tukajšnja odvetniška pisarna pismo v Gornjigrad z naslovom: Ravnateljstvo posojilnice, Gornjigrad Savinjska dolina. To pismo se je vrnilo pisarni dne 19. t. m. in ima na zavitku prilepljen listek: Ismrtlen (?) — Ne poznat — Inconnu, na poštnem pečatu pa „Eszek“. Torej v Celju ne vedo, kje leži Gornjigrad. Preskrbeli bomo, da bo celjske nemške poštne uradnike poštno ravnateljstvo naučilo potrebno zemljepisje. V Celju menda ni otroka, da bi ne vedel, kje je Savinjska dolina in naš Gornjigrad.

— Povlašani so v sedmi plačilni razred profesorji: Gottfried Flora na drž. gimn. v Celovcu, Janko Košan na drž. gimn. v Mariboru, Henrik Kurzreiter na drž. realki v Gradcu, Julij Miklau ter Fran Zelezinger na II. državni gimnaziji v Gradcu.

— Laško. Že v poletju smo nameravali prirediti večjo vrtno veselico, a vedno nam je prišlo kaj navzkriž. Zato smo priredili za sedaj v torek, dne 17. t. m., mal domač koncert v dvorani gostilne delniške pivovarne. Bil je lep zabaven večer, kakoršnih si želimo v še večjem obsegu v bližajočem se zimskem času več. Ob dolgih zimskih večerih, ko človek včas ne ve, kaj bi počel, je zabava, kakoršno nam je nudil ta večer, nekaj posebnega. Da imamo take ametrnike v svoji sredini, tega še pravzaprav sami nismo vedeli, a prepričali smo se ta večer. Vspored je bil izbran jako kritično, in reči moramo, da so se proizvajale vse točke prav izvrstno, nad vse naše pričakovanje. „Pomladni sen“, glasbena točka, ki sta jo proizvajala g. učitelj Mol in g. Drolc z največjo popolnostjo, je vzbudila takoj občudovanje. Navdušila je pesem „Naša zvezda“ ter pozneje „Jadransko morje“. Pevski zbor, ki je močan kakor malokje v kakem trgu, je žel burne pohvale. Da prospeva ta zbor in da se dviga na tako višino popolnosti, je v prvi vrsti zasluga g. Drolca kot pevovodje, ki žrtvuje vse svoje proste ure in vse svoje sile. Poklonil se mu je zato ta večer od pvskega zbora krasen lovorov venec s slovenskimi trakovi. Slavljenec je obljubil, zastaviti še v nadalje vse svoje moči pevskemu zboru ter v obče narodnem delu. Veliko zaslugo za razvoj in napredek ima tudi „slavček“, ki žrtvuje pravtako vsako prosto uro, da prihti med svoje laške pevce. Podarila se mu je v zahvalo prelepa lira, izdelana v ljubljanski vrtnarni, s slovenskimi trakovi. — Da je večer uspel tako sijajno, ima poleg mnogih drugih v prvi vrsti velike zasluge g. Elsbacher, predseonik bralnega društva. — Po končanem vspredu, katerega sleherno točko je občinstvo poslušalo z zanimanjem in delilo obilo pohvale, se je razvila lepa družabna zabava. Da koraka bralno društvo vrlo naprej v svojem delovanju, da se ne ustraši nobenega truda in nobene zapreke, da nam priredi še mnogo, mnogo lepih večerov v našo vsposod-

bujo in našim nasprotnikom v dokaz, da vstajamo, da razpenja svoja krila nad vso laško okolico, tega si prav toplo želimo Laščani.

— Zborovanje „Ženske podružnice sv. Cirila in Metoda“ pri Sv. Jurju ob juž. žel. se ne vrši dne 22. t. m.

— Od Sv. Martina na Paki se nam poroča, da so v nedeljo, dne 15. t. m. slovesno blagoslovili novi betonski most čez Pako v Rečiški vasi, ki je edini svoje vrste v šoštanjskem okraju in je stal okrajni zastop mnogo denarja in truda. Blagoslovil je most g. župnik Kolarič ob navzočnosti mnogobrojnega občinstva. Pri g. Pirtošku je bila potem nekaka slavnost, pri kateri je sodelovala vrla šoštajska narodna godba.

— Okonina v Sav. dol. V četrtek minolega tedna je znani Mihael Poznič, hlapec pri posestniku Jeraj v Grušovljah, vdaril z motiko po glavi posestnika Plesca iz Trnovč nad Mózirjem, da je nesrečnež nezavesten obležal. Mihael Poznič je imei konje pri kovaču v Okonini in tamkaj se je napil žganja, da je bil kakor ob pamet; posestnik Plesce se je vračal iz Gornjega grada, kamor je hodil davka plačevati. Na cesti v Grušovljah ga je poznič napadel. Rana je nevarna. Težko, da bo nesrečnež okrevale. Žalosten zgled, kaj stori žganje.

— Okonina v Sav. dol. Bil sem nekoč na Rečici, in čudno se mi je zdelo, ko najprvo tik farne cerkve vidim samonemški napis Johann Krauz. Mislim sem si: ta je kak Nemec in ima tukaj svojo pekarsko obrt. Pa v bližnji gostilni zvem, da je omenjeni rojen Slovenec, pač pa nemškega mišljenja, da mu pa tudi slovenski groši dišijo. Svetujemo mu, da naj, namesto da vozi svoje zemlje gor v Okonino, k Sv. Frančišku, in na Ljubno, jih pošlje rajši v blaženi rajh in videl bo, kako bo izhajal.

— Iz Trbovelj se nam piše: Upamo, da se bodo sedaj marsikateremu delavcu oči odprle, da se bo marsikateri odvrnil od socijalnodemokratskega društva, v katerega načelstvu je bil človek, ki se je izrazil (za to imamo priče): „Ich bin nur froh, dass hier so dumme Leute sind“ (Vesel sem, da so tukaj taki bedaki!). Trboveljski delavci, zdramite se, posnemajte tovariše iz Hrastnika in uvideli boste, da ste na pravi poti, kjer si boste priborili čast in ugled ter premoženje, kojega lahko sami nadzorujete!

— Sv. Andraž v Slov. goricah. Umrli je tukaj gospa Jera Čeh, rojena Čuček, soproga nadučitelja g. Jos. Čeha pri Sv. Jerneju.

— Biš. Dne 5. t. m. je upepelil požar gospodarsko poslopje Fr. Satlerja. Zgorela sta tudi 2 vola. V hlevu je spal 32letni sin posestnika, ki so ga morali radi vdobljenih hudih opeklin prepeljati v bolnišnico v Ptuj.

— Gornja Radgona. Že zopet so vlomili tatje, in sicer tokrat 10. t. m. v hišo g. Jož. Lipiča, krojača v Gornji Radgoni; odnesli so iz ene sobe vso obleko, obušala, perilo in nekaj posteljne opreme. Iz druge sobe je izginila srebrna nra z verižico — vsega skupaj vrednosti 280 K.

— V Klopcah pri Slov. Bistrici je uničil ogenj hišo in gospodarsko poslopje Marije Pliberšek. Zgorelo ji je vse. Zima je pred durmi — žena je vredna usmiljenja.

— Spodnja Polskava. V ponedeljek, dne 23. t. m., so občinske volitve. Slovenski volilci, če vam je za blagor vaše občine, če vam je za to, da ne dobite nekoč na vaše rame plačevanja Steinklauberjeve ponemčevalnice, pridite volit vsi prav mnogoštevilno naše slovenske moze!

— Ptujška gora. Dopisi iz Ptujške gore v slovenskih listih niso nemškutarskemu ptujškemu „Štajercu“ prav nič po volji. Verjamemo, ker se v istih razkrinkajo — vse „Štajerčeve“ lumparije. Posebno pa jezi „Štajerca“, da nima on na celi Ptujski gori niti enega sposobnega dopisnika. Zato so mu seveda dopisniki slovenskih časopisov trn v peti. Ker pa revež ne pozna dopisnikov, napada sedaj tega, sedaj onega uglednega Slovenca, češ, enkrat bom gotovo „pravega“ zadel. Tako je napadel v zadnji številki v nekem dopisu iz Ptujške gore, katerega je pa najbrž „Štajerčev“ urednik sam skoval v uredništvu, našega vrlega tukajšnjega učitelja Klemenčiča, katerega vsa Ptujška gora globoko spoštuje. „Štajerčev“ urednik očita g. Klemenčiču, da je bil že v svojih mladih letih velik prijatelj „nežnega spola“ in „glazkov“. No kolikor nam je znano, tudi „Štajerčev“ urednik ni postal še le v starih letih prijatelj „nežnega spola“ in „glazkov“. Gospod Drevenšek, primite se za nos in pustite našega vrlega učitelja g. Klemenčiča pri miru, drugače Vam bomo posvetili z marsikakim zanimivim dogodljajem iz vašega življenja.

— Žigertov stolp. Cenjene ude in prijatelje „Podravske podružnice slov. plan. društva“ gotovo zanima, kaj je s stavbo Žigertovega stolpa. 24. septembra se je sklicala odborova seja, h kateri so se povabili tudi drugi razsodni in merodajni moze. Žalibog, da so prisostvali posvetovanju le nekateri gospodje. Večina navzočih je bila le za stavbo zidanega stolpa. Taka stavba bi bila najbolj trpežna in varna pred viharji, pa tudi draga. Do občnega zbora bode odbor preiskal, ako se nahaja stavbeno gradivo t. j. kamenje, pesek in voda v bližini stavbišča ter bode tudi skušal pre-

skrbeti po tehnično izobraženi osebi načrt in stroškovnik. Zidan stolp bi pač bil prava trdnjava, ne samo proti viharjem, ampak tudi proti oholemu prodiranju naših narodnih sovragov proti jugu! Slovenec prišedši na tak stolp bi se gotovo zdrnil in navdušil za svojo ubogo in zatirano domovino, in če bi bil tudi mlačen v narodnem prepričanju. Vsako leto bi se priredile slavnosti pri stolpu, ki bi bile gotovo velikega pomena. Dragi Slovenci po zeleni Štajerski! Vemo, da je narodni davek pri nas velik, a z združenimi močmi se marsikaj doseže. Kupujte društvena dolžna pisma, ki jih je društvo v to svrhu izdalo! Razposlali smo jih že čez 150 raznim gospodom, ki jih bodo skušali razpečati. Dobe se pa seveda vselej pri predsedniku društva v Rušah. Pa tud vsak vinar nam je ljub in drag, ki ga daruje v to svrhu. Opomnimo še enkrat, da denar, ki ga daste za zadolžnico, ni zgubljen, ampak, da s najmanj v 10 letih vrne. Cim preje se bode nabrala potrebna svota denarja za stavbo, tem preje bo stal stolp. S pripravami pa začnemo gotovo prihodnje leto. Planinski pozdrav!

Odbor „Podravske podružnice slov. plan. društva“.

— Krajni šolski svet v Vučji vesi pri pri Sv. Križu na Murskem polju vabi k zniževalni dražbi mizarskega, ključavničarskega, kleparskega, lončarskega itd. dela pri zgradbi novega šolskega poslopja ravnotam. Dražba se vrši v nedeljo, dne 21. oktobra 1905 v gostilni g. M. Lebarja ob 3. uri popoldne.

— G. Fran Kadilnik, starosta slovenskih planincev, obhaja dne 21. t. m. svojo osemdesetletnico. Njegovi prijatelji hočejo ta veseli dan proslaviti in ljubljenu statičku pokazati svojo srčno udanost.

— Če se uvede splošna volilna pravica. Zanimive podatke o razmerju poslancev v državni zbornici, če bi se uvedla splošna volilna pravica, podaja praška „Politik“. Če se določijo volilni okraji za približno 50.000 prebivalcev in bi število poslancev znašalo 502, bi prišlo na Štajersko 26, na Kranjsko 10, na Koroško 7, na Trst 3, na Goriško 4, na Istro 6, na Dalmacijo 11 poslancev. Na podlagi ljudskega štetja se da določiti, da bi imeli Nemci v prihodnjem državnem zboru le 178, Čehi 118, Poljaki 83, Rusini 67, Slovenci 24, Hrvatje 14, Italijani 14, Rumuni 4 poslance. Na Moravskem bi imeli Nemci n. pr. 18, Čehi 34 poslancev. Kakšne bi bile na podlagi teh razmotrivanj razmere v slovenskih deželah? Na Kranjskem bi bili sami slovenski poslanci, na Štajerskem 18 nemških in 8 slovenskih (sedaj imamo 4), na Koroškem 5 nemških in 2 slovenska, na Goriškem 3 Slovenci in 1 Italijan, v Istri 3 Hrvatje, 1 Slovenec in 1 Italijan. V Trstu bi bili sami Lahi, v Dalmaciji pa sami slovanski poslanci. Slovani bi imeli skupaj v državnem zboru 306 poslancev, Nemci, Italijani in Rumuni pa skupaj 196 poslancev. Razumljivo je torej, da se upirajo splošni volilni pravici, ker bi z njo bil storjen konec njihovega gospodstva.

— Že več dni semkaj čutimo prav občutno, kako se bližajo počasi zimski dnevi. Imamo že nad 1 stopinjo pod ničlo.

— Za otroke železničarjev. Pod pokroviteljstvom generalnega ravnateljstva stoječe društvo „Božično drevesce uslužbencev južne železnice na Dunaju“ bode, kakor vsako leto, tudi letos večje število sirot in otrok potrebnih uslužbencev in delavcev z zimsko obleko i. dr. obdarilo. Prosilci, to so, varuhi, vdove in očetje naj najkasneje do 5. novembra t. l. tozadevne prošnje vposlijejo po pošti „gospodu A. Württenberger, prometnemu kontrolorju južne železnice v Trstu, pri obratnem nadzorstvu“. V prošnjah je navesti: število, spol, starost in imena vseh otrok; plača, penzija ali renta prosilca, in naj se onega otroka, za katerega se prosi obleka, posebej imenuje. Obdarovali se bodo le otroci od 5—14 let stari. Prošnjam gledé onih otrok, za katere skrbijo starši, se bode le tedaj ugodilo, če ima prosilec razen otroka, za katerega prosi, še štiri žive in nepreskrbljene otroke. (Pri otrocih nad 14 leto je navesti njegovo opravilo, poklic). V prvi vrsti pa se bode oziralo na prošnje vdov.

— Trije brodarji so utonili v Savi na Brodu.

— Notarska zbornica v Olomucu na Moravskem je bila do nedavno v nemških rokah; imela je nemško predsedstvo in v odboru so imeli Nemci večino. Pri volitvah, ki so se vršile nedavno, pa so bili v odbor voljeni izključno Čehi. Tako korakajo Čehi sigurno in krepko naprej na vsakem polju narodnega življenja.

— Saksonski kralj Friderik Avgust je prišel v Trbiž, da lovi v triglavskem pogorju divje koze.

— Stroški za pošte na deželi se bodo zvišali na 10 milijonov.

— Pri slovesni otvoritvi srbskega vseučilišča v Belgradu smo bili zastopani tudi Slovenci, in sicer je zastopal g. Anton Trstenjak „Slovensko Matico“.

— „Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi“ razpošilja ravno svoje četrto letno poročilo, iz katerega posnemamo: Društvo

je imelo preteklega leta 1904/5 21 ustanovnikov, 33 rednih članov in jako lepo število dobrotnikov in podpornikov, od katerih je dobilo 2705 K dohodka. Podpiranih dijakov je bilo od 8 do 14, povprek 12 v mesecu, ki so sprejeli podpore: v gotovini 1155'80 K in 1783 obedov v denarni ceni 944'36 K, tako da pride povprek na vsacega podpiranega visokošolca na mesec 16'82 K. — Imetek društva znaša ob koncu leta 2266'16 K, za 471'23 K več, kakor lansko leto. Odbor si smatra za prijetno dolžnost vsem udom in dobrotnikom izreči za njihovo požrtvovalnost iskreno zahvalo, ter jih prosi nadalje podpore in naklonjenosti.

Društveno gibanje.

— „Dijaška kuhinja v Celju“ ima svoj redni občni zbor v „Narodnem domu“ v Celju v soboto, dne 28. oktobra 1905 ob 5. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni nasveti.

— **Bralno društvo v Velenju** priredi v nedeljo, dne 22. t. m. v gostilni gosp. Lahovnika p. d. Kokošinek v Smartnu občni zbor. Poleg običajnih točk se bo sklepalo o ustanovitvi ljudske knjižnice in mladeniške zveze. Po občnem zboru bralnega društva se vrši občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda z običajnim sporedom. Pri obeh zborovanjih nastopijo razni govorniki. Na to sledi prosta zabava, pri kateri svirajo tamburaši. Udeležite se polnoštevno teh zborovanj. Začetek popoldne po večernicah.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** ima svoj I. redni občni zbor v zimskem tečaju 1905/6 v petek, dne 20. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Spored: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo upravitelja. 4. Poročilo revizorjev. 5. Slučajnosti.

Družba sv. Mohorja.

Naša družba sv. Mohorja je ostala letos nekako na isti visočini kakor lani. Šteje namreč vkup **83.572 udov**, 1026 manj kakor lani, dočim smo bili lani napredovali za 8540 udov. Razmerje udov po posameznih škofijah, oziroma krajih nam kaže ta-le pregled:

1. Goriška nadškofija	9436	(— 157)	udov
2. Krška škofija	6438	(— 33)	„
3. Lavant. škofija	25682	(— 1277)	„
4. Ljubljanska škofija	33318	(+ 535)	„
5. Tržaško-kop. škofija	4356	(— 259)	„
6. Sekovska škofija	513	(— 44)	„
7. Sambot. škofija	244	(— 67)	„
8. Zagreb. nadškofija	468	(— 15)	„
9. Senj. i. d. dalm. škof.	291	(+ 89)	„
10. Poreška škofija	131	(+ 18)	„
11. Djakovska škofija	86	(+ 4)	„
12. Bosniške škofije	204	(+ 11)	„
13. Videmska nadškofija	230	(— 8)	„
14. Razni kraji	402	(— 125)	„
15. Amerikanci	1518	(+ 245)	„
16. Afrika in Azija	255	(+ 57)	„

Skupaj 83572 (— 1026) udov. Številka v družbenih „zlatih bukvah“, v katere se vpisujejo na novo vstopivši udje, je napredovala od 252.040 do **259.984**, torej je vpisanih 7944 novih udov.

501.432 Mohorjevih knjig bode letos romalo med Slovence! Če dodamo to število onemu prejšnjih let, pridemo do števila **10.309.060 knjig**, reci deset milijonov tristoindeset tisoč ter šestdeset knjig, katere je družba samo kot letna darila svojim udom razdelila od svojega obstanka sem. Pri tem pa niso všteta mnoga poznejša naročila, ponatisi itd.

Dne 10. oktobra smo začeli razpošiljati letošnje družbine knjige in prizadevali se bomo, da častiti udje dobivajo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bomo zaboje s knjigami po tej-le vrsti:

Škofije: 1. Ljubljanska, 2. Goriška, 3. Krška, 4. Tržaška, 5. Lavantinska, 6. Razni kraji, 7. Amerika in Afrika.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj t a k o j, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Poštne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čimprej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

Odbor.

Gospodarstvo.

Kmetsko delo po zimi.

Prišla je zopet zima ter odvzela kmetškemu ljudstvu večino poljskega dela iz rok. Ljudje so se združili pod streho in v hišah. Srečni so, ako imajo poleg zdravja tudi dosti živeža in drugih

potrebščin za ves čas dolge zime. Ker pa tega in onega čestokrat primankuje, žene jih sila izpod strehe v tujino, da se, četudi v mrazu in nadlogah vendar nekako prežive.

Ako jih vprašamo, nimajo li doma kakega dela po zimi, odgovore nam, da nobenega. „Živad oskrbujejo ženske in starci, kar je nas bolj močnih, moramo pa v svet, da kaj zaslužimo.“ Zato pa se jih kar gnete pri gradbah železnic, v rudokopih, kamnolomih in mnogih najbolj nevarnih podjetjih. Pa jih mnogo ondi tudi najde nesreča. Malokdaj pridejo spomladi vsi zdravi nazaj. S tem pa se tudi izgublja moči našega ljudstva v tujini, kar se pozna v marsikaterih naših krajih.

Da se bi temu vsaj nekoliko opomoglo, bo treba skrbeti, da si oskrbi za naše ljudstvo primerne dela po zimi, da bi si vsaj nekaj prislužilo. In ravno s tem bi rad povedal nekaj nasvetov. Četudi bi morda zaslužek ne bil tako obilen, vendar bi bil pa trud za to majhen in nevarnosti za zdravje in življenje nobene.

V prvi vrsti bi zato priporočal pletarstvo. Neodpušljivo naravnost je, da se pletarsko blago v naše trgovine naroča iz tujine, med tem ko je pri nas toliko pripravne zemlje za vrbarstvo in časa za pletenje. Tukaj bi morala vlada pomagati s tem, da bi pomagala k zasajanju vrbja in pa za učenje tega obrta. Ustanovila bi naj zato nalašč za naše dečke pletarsko šolo. Ako bi pa to pri naših razmerah ne šlo gladko, naj bi pa vsaj to misel podpirala s tem, da bi razpisala štipendije za dečke, ki bi se šli tega rokodelstva učiti na takšne šole kam v tujino, da bi se v tej stroki temeljito izobrazili. Domu prišedši privzeli si bi učencev, po katerih se bi obrt razširila in tako po malem udomačila med našim ljudstvom.

Pa tudi marsikateremu kmetu, ki ima svoje zemljišče na močvirnem kraju bi bilo s tem pomagano, ker zasadil bi tak malovreden kraj z vrbjem, katero bi lahko izpečaval. Ko bi to storil že sedaj, se ne bi izplačalo, ker za vrbje nima kupca.

V drugi vrsti bi priporočal našemu ljudstvu, naj bi se bolj poprijelo izdelovanja različnega orodja, ob enem tudi nekaterih izdelkov takozvane „suhe robe“. Kjer se lahko dobi debeli bukov ali javorjev les, velja ta za izdelanje skled in krožnikov. Seveda se mora tega dela tudi učiti in oskrbeti si potrebno stružno klop. Kdor si enkrat to oskrbi in delu privadi, mu ne bode kmalu zmanjkalo dela. Razun krožnikov in skled se lahko izdeluje mnogovrstno drobno blago, kakršno še naš kmet mora vedno kupovati po prodajalnah.

Dalje naj bi si naš kmet jeseni ne pozabil oskrbeti lesa za vile, kosišča, grablje itd. kar se po zimi vse lahko doma napravi. Pomislimo da se tudi za to orodje precej denarja izda. Vile stanejo po 40—50 kr. enako tudi kosišče, grablje pa od 25—30 kr. Dalje tudi ni neumnosti delati vedra in cikle. Prva se prodajajo od 40—50 kr. druge od 50—70 kr. Tudi slamnatí jerbasi še vržejo nekaj drobiža, posebno ako jih pomankuje, da imajo višjo ceno.

Vse to sicer ni v nobeni primeri z zaslužkom pri prej omenjenih podjetjih, ali če pomislimo da človek pri takem delu ne trpi veliko, ne zmrazuje in ni v nevarnosti za zdravje ali celo življenje, bode previden človek rajši se takega dela oprijel, četudi bode zraven bolj skromno živel, nego na tujem.

Kaj pa naj ženske delajo po zimi? Moj Bog, tukaj moram pač tožiti: V prejšnjih časih se je naše ljudstvo vse drugače oblačilo, nego dandanes. Srajce iz tančice za nedelje, iz brodnika pa za delavnik, to je bila gotova noša naših prednikov, moških kakor žensk. Navrh pa še trpežna raševina in prav lep naravoboje ali tudi pisani „loden“. To je bila noša, kakršne si bi zopet nazaj pozeleli. Toda kako jo izdelovati, ko pa so sedanji čas ženske prejo jele popolnoma opuščati, tako da se mlajše celo presti niso naučile. V prejšnjih časih so brneli kolovrati v vsaki kmetški hiši od ranega jutra pa do pozne večerne ure pri luči po zimi, kaj pa sedaj? — Zato so pa tudi ženske imele spomladi po cele „bale“ domačega platna, katero so belile, da je bilo veselje. Pa tudi ker so stari tkalci že večinoma izumrli, menda ne bode treba se kateremu mlajšemu tega rokodelstva učiti, ker — dela ni. Nič se ni napredlo, to pa največ zato ne, ker ženske ne marajo več za takšno delo. To je žalostno za kmeta, ker ve, da se za dandanašnje štacunsko robo izdaje veliko denarja, pa ni za polovico tako trpežno kot domače. Kar se pa tiče nekake sramožljivosti, ki jo imajo sedaj dekleta za prejo, naj omenim le besede nepozabnega Slomška:

„Poštena ie predica,
in stara ta pravljica,
da tisto dekle kaj velja
ki obleko vso domačo ima.“

Torej, kmetje skrbite, da se vseje lan, saj ni drago seme. Ruskega lanu seme stane po 18 do 19 kr. kg in se dobi pri kranjski kmetijski družbi). Še seme vam lahko mnogokrat prav pride za zdravilo, kaj pa šele preja. Po zimi pa ženske kolovrate v hiše, da ne boste tožile, kako dolga je zima!

Slednjič moram še nekaj omeniti. V naših ljudskih šolah se uče med drugim tudi ženskih

ročnih del. Ali česa se tukaj dekleta nauče? Samo nekaj raznovrstnih čipkarij, kar pač menda deseta od njih ne bode potrebovala, navadnega pletenja ali šivanja pa čisto nič. Na tak način ta predmet kmetским dekletom prav nič ne koristi, da je le škoda za čas, ki se zgublja s tem predmetom. Tukaj naj bi dotične oblasti skrbale, da se ta predmet uči vsaj od začetka z dejanskimi potrebami ljudstva, t. j. z navadnim krpanjem obleke in pletenjem nogavic; šele kadar bodo učenke to dobro znale, naj se uče umetnega čipkanja ali vezenja. Tako misli in trdi naš kmet, kateri ima tudi nekaj pameti inkušenj.

Pohorski.

Politični pregled.

— **Štajerski deželni zbor** je začel delovati dne 18. t. m. Deželni odbor je predložil poročilo o financah pretečenega leta, iz katerega je razvidno, da je bilo prebitka 550.430 K 68 v. — Predložen je tudi proračun za l. 1906., o katerem še govorimo. — Deželni glavar se je v toplih besedah spomnil umrlega poslanca Žičkarja. — Posl. dr. Dečko in sodrugi stavijo predlog glede državne podpore pri zidanju cest Luče-Kamnik in Solčava-Zelezna Kaplja (gl. tudi tozadevni predlog poslanca Berkša in sodrugov v državnem zboru!).

— Posl. dr. Hrašovec in sodrugi stavijo vprašanje glede neke ceste v gornjegrajskem okraju ter vprašanje glede razmer, ki smo jih opisali v članku „Slovenske zastave — prepovedane“ v 82. št. „Demovine“. — Posl. Resel in sodrugi stavijo predlog za uvedbo splošne, enake in tajne volilne pravice. — Predloženo je poročilo deželnega odbora glede predloga posl. Jurtela in sodrugov v zadevi podpore slovenski dijaški kuhinji v Celju, katero poročilo pride jutri, 21. t. m. na razgovor. — Občina radgonska je vložila na deželno vlado prošnjo, da se spremeni meščanska šola v Radgoni v nižjo gimnazijo. Deželni šolski svet se je iz različnih umljivih in upravičenih vzrokov izrekel proti temu in v istem smislu se je izrazil deželni odbor, ki v svojem poročilu, predloženem deželnemu zboru, predlaga odklonitev te prošnje. — Ker se je občina Slatina izšolala iz šolskega okoliša Sveti Križ in se je ustanovila zanje posebna nemška šola, za katero pa so morale ostale občine ravno tako občutno plačevati, predlaga deželni odbor, da se v olajšanje ostalih občin deželni donesek za nemško šolo zviša od letnih 10.000 K na 15.000 K. — Dne 19. t. m. so se vršile volitve v razne odseke. Izmed Slovencev so bili voljeni: v šolski odsek dr. Dečko, v peticijski odsek Kočevar, v odsek za obč. stvari dr. Hrašovec, v gospodarski odsek dr. Ploj, Roškar, v kulturni odsek dr. Jurtela, v železniški odsek Vošnjak.

— V **moravskem deželnem zboru**, ki je bil odprt dne 16. t. m., je vložil češki poslanec Stransky predlog za izpremembo deželnega volilnega reda v prilog splošne, enake in tajne volilne pravice. Moravsko-češki poslanci so sklenili, v slučaju, da se odkloni ta njihov predlog, takoj začeti z obstrukcijo.

— **Tudi šlezijški deželni zbor**, ki se je sešel dne 16. t. m., stoji pod utisom zahteve po splošnem volilnem pravu. Češki narodni delavci so zasedli galerijo, pozdravili poslance s klici: živela splošna volilna pravica, ter metali v dvorano lepake in peli delavsko himno. Dež. glavar je ukazal izprazniti galerijo. — Po odmoru je dež. predsednik Heindl pozdravil poslance, a samo v nemškem jeziku, proti čemur je protestiral posl. Michejda. — Posl. Türk je predlagal ločitev Avstrije od Ogrske.

— **Istrski deželni zbor** ne bo sklican, ker se med Italijani in Slovani ni doseglo sporazumljenja.

— V **gališkem deželnem zboru** so stavili posl. Jaworski in sodrugi predlog, da se uredi učiteljske plače. Kakor je veselo znamenje, da se v deželi, ki šteje po uradni statistiki največje število analfabetov, začenja misliti na izboljšanje gmotnega položaja učiteljskega stanu, glavne opore narodnega napredka, se vendar bojimo, da bode vladajoča stranka žlahčičev pokopala predlog.

— **Gor. jeavstrijski deželni zbor** se je sešel v torek, dne 17. t. m. Deželni gavar Ebenhoch je silno napadel Madjare in oznanjal boj proti njim.

— **Solnograški deželni zbor** izpremeni deželni volilni red v toliko, da uvede četrto kurijo.

— **Čehi na delu.** S pomočjo „narodnega sveta“ se naselijo v Brnu češki trgovci in obrtniki, da se Čehom v Brnu in okolici ne bo treba več zatekati k Nemcem. Na ta način upajo Čehi že v nekoliko letih to oholo nemško trdnjavo izstradati in jo prisiliti, da se uda.

— **Ogrska kriza.** Zakonski načrt, ki ga je izdelala vlada s Fejervarijem o volilni pravici na Ogrskem, je bil razglašen dne 17. t. m. in je jako razočaral. Pričakovalo se je, da se uvede po uzoru Nemške občna tajna pravica glasovanja

a uvedel se je po belgijskem uzoru pluralni volilni sistem. Onim, ki lahko dokažejo inteligentnost ali veliko premoženje, je zajamčeno 2 do 5 glasov, s čemur se odvzame masam proletarijata vsak odločen vpliv pri volitvah. Socijalisti, ki so doslej živo podpirali Kristoffljev načrt, kateri pa je bil inachen, so sklenili najodločnejšo akcijo proti vladni osnovi.

— **Narodnosti na Ogrskem** nimajo prav nobenega povoda, iti z združeno Košutovo koalicijo v boj proti Avstriji v vsakem obziru. Kakor bi se na eni strani vspešneje upirale pomemčevalnim tendencam avstrijske vlade, tako zapadejo na drugi strani žrelu madjarizma. Ravno Košutovci se upirajo z vsemi silami, da bi se uvedla splošna in enaka volilna pravica na Ogrskem, ker vedo in čutijo, da z isto pade nadvlada madjarskega naroda, da pade sistematično uničevanje narodnosti na Ogrskem. Kakor je dokazal Tisza v nekem članku, bi z uvedbo splošne volilne pravice prišlo v ogrski državni zbor 130 Nemadjarov. „To pa se ne sme zgoditi!“ zakliče naposled in njegovi najhujši nasprotniki, Košutovci, so v tem istega mnenja z njim. Popolnoma naravno je torej, da je dolžnost nemadjarskih narodnosti na Ogrskem, nadaljevati započeti boj za splošno in enako volilno pravico ramo ob rami z onimi madjarskimi elementi, ki stremijo za istim ciljem, do skrajnosti.

— **Velike ljudske shode** za uvedbo splošne in enake volilne pravice prirejajo Čehi širom češke zemlje. Tako so priredili shode, obiskane od nešteti množic, v Litomišlu, Plznu, Moravski Ostravi in tudi v Opavi na Šlezkem.

— **Bolgarski knez Ferdinand** je došel te dni v Pariz. Na kolodvoru ga je sprejel general Dubois kot zastopnik predsednika Loubeta in ministrskega predsednika Rouviera, in sprejelo ga je osobje bolgarske agencije. Knezu so se izkazale vojaške časti.

— **Na Norveškem** je nastal ljut strankarski boj, ali se naj proglasi Norveško za republiko (ljudovlado) ali pa naj izvoli parlament novega kralja. Republikanci zahtevajo ljudsko glasovanje. Večina sedanjega parlamenta hoče danskega princa Karla proglasiti kraljem.

— **Komura**, japonski mirovni pooblaščenec, se je dne 16. t. m. povrnil v Tokio. Na kolodvoru so ga sprejeli le uradniki, ceste so bile zastražene od vojaštva, policije in orožnikov. Vojni minister je izdal armadno povelje, s katerim prepove vsako kritiko mirovnih pogojev, ker o tem ima pravico odločevati le mikado sam.

— **Naseljevanje v Sibiriji in na Sahalinu.** Ruski ministrski svet je sklenil, da naseli velik del čet. ki so se udeležile vojske z Japonci, v Sibiriji in na severu otoka Sahalina. Boje se baje, da izbruhne vstaja, če se povrnejo vojaki v Rusijo.

— **V Afriki vre.** V angleški zahodni Afriki je izbruhnila vstaja zamorskega plemena Nandi. Tudi v portugalski Afriki so se baje plemena dvignila proti Evropejcem. — Nemci imajo že dovolj opravka s svojimi zamorci. Sedaj še Angleži in Portugalci Bog „žegnaj“!

— **Veliki knez Ciril.** Službeno se javlja, da je krilni pobočnik ruskega carja, veliki knez Ciril odpuščen iz službe in izbrisan iz listine ruskih čet. — Naseliti se misli baje na Nemškem.

— **Iz Petrograda** poročajo, da žele vplivni ruski krogi zblizanje Ruske z Angleško.

Raznoterosti.

— **Sven Hedin** zopet nastopi potovanje v Tibet.

— **Štrajk šivilj v Berolinu.** 13.000 šivilj in 200 prirojevalec berolinskih tovarn za perilo štrajka.

— **Oče zlomil svojemu otroku vrat.** Kmetovalec Chundley v Grawel Swith v Ameriki je vzdignil svojo malo hčerko, da ji dá poljub. Pri tem je z roko zapognil nazaj otrokovo glavo. Ko je deklico postavil na tla, se mu je mrtva zgrudila pred noge. Oče ji je s preveliko močjo zapognil vrat in ji ga zlomil.

— **Iz blažene Nemčije.** Policijski predsednik v Stetinu, Wüthenau, je dva podrejena policaja javno pretepal s palico. Minister notranjih zadev ga je poklical na odgovor.

— **Nadvojvoda umrl.** Na Ogrskem je umrl nadvojvoda Matija, najmlajši sin nadvojvode Jožefa Avgusta. Dasi je bil star šele — 15 mesecev, mu nekateri listi pišejo posmrtnice; ali ni to lepo!

— **Nemška šola za — štiri otroke.** Pod tem naslovom piše praška „Politik“, da so se v Horanu na Češkem vpisali v tamošnjo nemško šolo štirje učenci, a še od teh so trije češke narodnosti. To nepotrebno nemško šolo morate vzdrževati dve siromašni občini, Horan in Zbrašin, ki morate v ta namen plačevati 9 odstotkov šolskih doklad. — Kaj pa 20.000 hrvatskih in slovenskih otrok v Istri, ki ne morejo pohajati v nobeno šolo, ker je nimajo?! Kaj ti soči slovenskih otrok v Trstu? No, in pri nas tu v Celju, saj uvajamo že poldnevni pouk za deklice, ker nam ne dajo šole! To je pač — avstrijska enakopravnost, to je avstrijska pravica!

— **Kolumbov dan — državni praznik.** Guverner države Colorado je izdal dekret, po katerem se mora praznovati dan, na katerega je stopil Kolumb prvič na ameriška tla (12. oktober), kot državni praznik pod imenom „Kolumbov dan“.

— **Boj za slovansko bogoslužje.** Kakor znano, so pričeli hrvatski svečeniki in redovniki boj za slovansko bogoslužje. Papež se je izrazil o tem jako nemilostno in naročil, da imajo to opustiti. A oni so izjavili, da ne odnehajo. Zato je papež silno ogorčen in preti z ekskomunikacijo. Naravno je, da stoji za papeževim nastopom tudi avstrijska vlada, ki ji je slovansko bogoslužje trn v peti.

— **Kaj je zakon?** Na Irskem se je dogodilo sledeče: Župnik je pred birmo izpraševal deklice katekizem. Kaj je zakon? — uprašala eno. Mali je postalo vroče, in mesto da reče: „zakon je zakrament...“, odgovori na drugo vprašanje katekizma, rekoč: „Zakon je stanje strašnih muk, ki jih morajo trpeti oni, ki vanj stopijo, da se pripravijo za boljše življenje“. Mala je odgovarjala tako naglo, da župnik ni mogel priti do besede. Ko mala izpove, reče župnik: „Ne, ne, dete, to ni zakon, to so vice.“ Skof pa se naslani k župniku in reče potihó: „Pustite jo, kdo zna, morda pa ima prav. Kaj znava Vi in jaz o tem!“

— **Stroga sodba.** Vojno sodišče v Rabi je obsodilo pijonirja Jurija Petka na smrt, ker je zamahnil proti svojemu predpostavljenu. Cesar ga je pomilostil v dveletno ječo.

— **Nekaj veselega v Galiciji.** V Kolčincu, vasi v Galiciji, plača že dve leti posestnik Halpern šolskega zdravnika. Ta zdravnik mora dvakrat na teden pregledati vse učence in bolne lečiti zastoj. Razen tega je naročil imenovani posestnik za šolo domačo lekarno, ki jo nadzoruje učitelj.

— **Kmet-učitelj.** V Trnovici v Dalmaciji nimajo šole. Tamošnji kmet Mató Drvenica pomaga svojim soobčanom, kolikor more. Ko pride zvečer s polja, zbere otroke okoli sebe in jih uči pisati in čitati. Tako je naučil brati in pisati že 60 oseb. Vsako leto ima 25 do 35 otrok v svoji „šoli“.

— **Zarubljeno srbsko selo.** Znaní arnautski razbojnik Demir iz Lakavice je ocenil srbsko vas Kunovo na 100 zlatov (1200 frankov); obkolil je vas in ne pusti nikogar iz nje, dokler mu te odkupnine ne plačajo.

— **Jožef Murgas**, rodóm Slovak, katoliški duhovnik v Ameriki, je izumil poseben način brezžičnega brzojava in ga tako izpopolnil, da je na suhem boljši nego Marconijev.

— **Devetletni dirigent.** Iz Londona poročajo, da nastopi te dni ondi skupno 140 godb. Dirigiral bo vse devetletni Maks Darewski. Pravijo, da je lep temnokk deček, ki je nedavno dirigiral 4000 godcev.

— **Čuden običaj.** V mestu Tiverton na Angleškem imajo že 700 let kaj čuden običaj. Do leta 1205 je trpelo mesto zelo na pomanjkanju vode. Tega leta so pa našli v bližini mesta velik studenec, ki napaja celo mesto. Vsakih sedem let gredo meščani z županom na čelu k studencu, kjer imajo meščani pravico, suniti v vodo župana in druge višje mestne glave. Tako se je zgodilo tudi 15. septembra letos; celo policijskega inšpektorja in policijskega sodnika so vrgli v neprosto-voljno kopel. Povsod ne praznujejo kake svoje obletnice na tako slovesen način.

— **400.000 K za dojenčkovo steklenico.** Najdražja steklenica za dojenčke se je prodala pred kratkim v Londonu. To je neke vrste kupa, izrezana iz kristala, v obliki čudne živali. Delo je iz 16 stoletja. Mož, ki je odkril umetnino v neki izložbi, jo je cenil na 60 K. Prva ponudba pa se je že glasila 12.000 kron in za 400.000 K je bila slednjič prodana.

— **Jezik, ki se ne da brzojaviti,** je kitajski jezik. Zato uporabljajo za brzojavljenje kitajskih brzojavk mesto besedi številke, kar ni nobena težava. Težje je seveda za onega, ki sprejme brzojavko v številkah in si jo mora pravzaprav šele sestavljati.

— **Pobožen narod so Tibetanci,** katerih je 6 milijonov, ki pa imajo 430.000 duhovnikov, ki nimajo drugega dela, kot da priskrbujejo lepo ilustrovane prepise svetih knjig. Razen tega so nekateri v javnih uradih.

— **Koliko stane en vojak?** Kakor je znano, ima Anglija izmed vseh vevlasti najmanjšo vojsko. Na vsakega vojaka pa potroši ta država letnih 2325 K. V Avstro-Ogrski stane vsak vojak na leto 1125 K. v Franciji in Nemčiji 1035 K. v Italiji 950 K, na Ruskem pa 925 K.

— **Strašno zločinstvo.** V ruski guberniji Mehilov ob bukovinski meji je zmanjkalo v vasi devet otrok v starosti 4 do 7 let. Orožniki in nesrečni starši so otroke par dni zaman iskali, končno pa so zaslišali iz neke skalne votline v gozdu otročji jok. Orožniki so šli v jamo ter zagledali starega kmeta Šerkega, kako je z velikim nožem paral malemu dečku trebuh, dočim so trije otroci zvezani ležali na tleh. Starec je hladnokrvno priznal, da je umoril na isti način šest otrok, češ, da je imel v spanju prikazen, ki mu je rekla, da bo našel vsak zaklad v zemlji, ako se zemlja napoji s krvjo petdesetih nedolžnih otrok.

— **Iz Dalmacije** prihajajo glasovi, da trta ni rodila še nikdar, kar pomnijo starci, tako polno in zdravo kakor letos. Vina je polovica več kot lani.

— **Nenavaden oglaš.** V „Timesu“ je izšel 7. t. m. sledeči oglaš: „Naj bo že kakršnokoli, toda dobro plačano službo išče popolnoma nesposoben tepec. Ni ga mogoče za nobeno reč uporabiti niti na socialnem niti na duševnem polju. Sploh se ni ničesar učil, razen tega mu smrdi vsako delo, a skozinskoz je nezanesljiv. Ljubez-nive ponudbe sprejema...“. Ker so Angleži večkrat precej posebni ljudje, sme interesent upati, da se mu usliši njegova prošnja.

— **Največje cigare,** kar so jih kdaj zgotovili, so došle iz Havane v London. Vsaka smodka je dolga 16 in pol palca in ima 6 palcev obsega. Vsaka tehta četrť funta in je treba plačati od nje 1 K 80 v carine. 1000 komadov stane 24.000 kron. Vprašanje je, če bo te smodke tudi kdo mogel kaditi?

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 1. do 30. septembra 1905 poslali prispevke p. n. gg. in društva: Upravništvo „Slovenski Narod“ v listih 2., 6., 9., 13., 16., 20., 23. in 27. septembra 1905 izkazane zneske skupaj 169 K 77 v; upravništvo „Glas Naroda“ v Ameriki 100 K; upravništvo „Slovenec“ 6 K 62 v. Občine: Železniki 10 K; Sv. Jurij pri Kranju 5 K; Bloke 30 K; Kokarje pri Mozirju 10 K; Spodnja Šiška 30 K; Šmarje pri Ajdovščini 20 K; Toplice na Dolenjskem 20 K; Rovte 10 K. Posojilnica in hranilnica v Smartnem pri Litiji 5 K; v Slatini 100 K in v Semiču 40 K. Društva: „Kamnik“ v Kamniku 200 K; „Narodna tiskarna v Ljubljani“ 200 K; Kmet. bralno društvo v Lembahu čisti dobiček veselice 10 K; Kat. slov. izobr. društvo pri Sv. Boltenku v Slov. gor. prebitek veselice 50 K; Delavsko bralno društvo v Kamni gorici čisti dobiček veselice 35 K. Podružnice: Ženska in moška v Ribnici čisti dobiček veselice 200 K; Šentpeterska moška in ženska v Ljubljani čisti dobiček veselice 865 K 97 v; v Litiji letnino 85 K; v Ormožu 13 K 70 v; ženska v St. Jurju ob juž. žel. 100 K; moška v Celju 200 K; ženska na Vrhniki čisti dobiček veselice 330 K; akademika v Gradcu 100 K; moška v St. Jurju ob juž. žel. 50 K; izvenakademika v Gradcu 250 K; moška in ženska v Radovljici kot čisti dobiček veselice 140 K 32 v. Torej z že izkazanimi 1000 K skupaj 1140 K 32 v. Tvrdka Ivan Jebračin prispevek od prodane družbine kave 1.000 K. Razni: Neimenovan koroški duhovnik 500 K; Jardi Prealik, mag. pharm. v Litiji brunšviško srečko v. nom. vrednosti 70 K; imenom veselicega odseka v Vidnu pri Dobropoljah Ivan Prijatelj, kaplan 20 K in Ks. Skulj. bogoslovec 60 K; Anton Cirman, nadučitelj v Doberničah od dveh obtožencev vplačani poravnalni znesek 10 K; Miroslava Gnus, hčerka nadučitelja v Dolu na Štajerskem nabrala ob izletu litijske podr. slov. plan. dr. na Kum 10 K 11 v; Vladimir Pušenjak, odgojitelj imenom velenjskih Slovencev čisti dobiček narodne slavnosti 200 K; Dr. Josip Vrecko, odvetnik v Celju dar g. Ludovika Mašek vit. pl. Bosnadol. veleindustrijalca v Zagrebu 12 K in po neki stranki vsled poravnave vplačanih 15 K; Josip Kos, bogoslovec in Francišek Mužnik; učitelj v Nemškem Ratu na Gorškem v spomin Presernove 100 letnice 6 K; Martin Lah, župnik pri Mariji Snežni v veseli družbi nabranih 10 K; „Jud“ nabral pri „Jeleni“ v Gorici med dijaki 30 K; dr. V. Schweiger, odvetnik v Ljubljani od nasprotnika za odpad od tožbe vplačani znesek 10 K; Bili-jana Bisail, učiteljica v Trnovem ob odhodnici iz Laškega trga nabranih 18 K 20 v; ljubljanski gimn. abiturijente 1. 1895 ob desetletnici 80 K; g. Jerše skupiček na veliki skupščini prodanih razglednic 15 K; iz nabiralnika gostilne Hausenbichlerja v Žalcu 7 K. Za narodni kolek 44 K 82 v. Za družbu koledar 8 K 10 v. Za društvene znake 49 K. Za mlad. spise 2 K.

Na poroki našega urednika V. Spindlerja dne 11. t. m. se je nabralo za isto družbo 10 K 47 v, katero svoto smo odposlali družbi.

Listnica uredništva.

Vsem podlistkarjem: Opozarjam, da se bom pri podlistkih oziral na prevode bodisi iz kateregakoli jezika le v izvanrednih slučajih. Splošno si želim krajših podlistkov. Gosp. H. L. v J. Pisal Vam pismo! Gosp. Z. J. v St. Jurju ob j. ž.: Vašo dopisnico prejeli šele v sredo.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolašče v sebi, je torej najlaže prebaven, ne provzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom **Ivan Hoff** in z levo varstveno znamko.

Čavoji po ¼ kg 90 vinarjev
½ „ 1/2 „ 80 „
Dobiva se povsod.

Hiša

z veliko trgovino in jako velikim prometom, tik farne cerkve v Savinjski dolini, se radi bolezní prodá ali v najem dá.

Pisma se pošiljajo na upravništvo „Domovine“ št 10. (538) 2—1

Javno priznanje

osiguravajućoj zadrugi „CROATIA“

koja je moju štetu savjestno procenila i odpadajuću odštetu **2800 kron kulantno izplatila.**
Samobor, 2. listopada 1905.

(526) 1 Za Miju Jakopca, Josip Jakopce v. r.

Javna zahvala.

„Croatia“ zavarovalna zadruga v Zagrebu je precenila moju škodu tako vestno in mi izplaćala odškodnino

kron 4138.50

tako kulantno brez vsacega odbitka, da mi je dolžnost, da se temu kulantnemu zavodu najlepše zahvalim in ga vsakomur najtopleje priporočam.

BROD, 1. oktobra 1905.

(525) 1 C. A. Pachany i sin s. r.

Razglas.

V zapuščino pokojnega dekana gospoda **Josipa Žičkarja** na Vidmu spadajoče zemljišče vlož. št. 97 kat. obč. Staravas pri Vidmu, obstoječe iz 2 parcel travnika in 2 parcel gozda v skupni izmeri 3 ha 43 a 1 m² in v cenilni vrednosti 3000 K, potem zemljišča vlož. št. 296 kat. obč. Starigrad obstoječe iz 1 parcele gozda v izmeri 1 ha 88 a 61 m² in v cenilni vrednosti 700 K ter vse premičnine obstoječe iz živine, vozov, poljedelskega orodja, 3 svinjakov, koruznjaka, čebelnjaka, krme, slame, žita, vina, vinske posode, hišne oprave in drugih razprodajale se bodo po prostovoljni javni dražbi

(335) 1

dne 25. oktobra 1905

in če treba, prihodnje dni, vselej od 10. ure naprej v župnišču na Vidmu.

Dražbeni pogoji dali se bodo pri prodaji na znanje.

V Brežicah, dne 18. oktobra 1905.

C. kr. notar kot sodni komisar: **Dr. Fr. Horvat.**

Naprodaj je

posestvo

hiša, 2 svinjaka, vrt in drvarnica. — Natančneje se izve pri

M. BEUC-u, Teharje
(532) 3-1 **Čret, p. Štore.**

V Radečah na Dolenjskem se prodaja

hiša

(gostilna) s hlevom in vrtom, en vinograd in in njiva. — Vprašanja prevzema upravnštvo „Domovine“.

Proda se stara šola

(506) 3-3

sedanja žendar. kasarna v Juršincih, obstoječa iz 3 izb, kuhinje, shrambe in kleti, pripravna za peka, mesarja ali kacega obrtnika. Prodaja se vrši **v nedeljo 29. okt. t. l. predpoldne.**

Kraj. šol. svet Sv. Lovrenc v Sl. g.
dne 7. oktobra 1905.

Janez, kje pa ti kupuješ škornje, da se ti tako lepo nosijo in tako dolgo trpijo, in pa črevlje za ženo in otroke? — Pri

Očko-tu

v Celju, Graška ulica št. 33,

pojdi tudi ti tje, in dobil bodeš dobre in vsake vrste škornje, črevlje in obutev za otroke in kar želiš. Ker usnje na debelo kupuje in ima veliko zalogo zato lahko po nizki ceni daje le

(508) 2-2

Simon Očko.

(520) 3-2

Lepa hiša

z veliko trgovino in gostilno se takoj prodaja.

Naslov pod: A. B. ured. „Domovine“.

Proda se majhna, dobro idoča

trgovina

radi rodbinskih razmer v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem tik cerkve in šole pod prav ugodnimi pogoji. — **Blago vse novo.**

(507) Ponudbe na upravnštvo „Domovine“. 3-3

Cunard-Line.

(501) 3

Najpripravnejša, najcenejša in dobra vožnja iz Ljubljane v Ameriko je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard-Line“, to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki, moderno opravljeni, snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastno potrošnik Andrej Odlasek, dosluženi uradnik držav. jeni zastopnik v Ljubljani, Slomšekove ulice 25, blizu cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pismeno povpraša ali pa osebno v pisarno pride. — Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi.

SVOJI K SVOJIM!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „Kroatia“ v Trstu. (289) 26-12

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške.

HLODI

Nova tovarna za lesne izdelke v Ljubljani kupuje skozi celo leto proti gotovini sledeče hlode na **kubični čevelj** franko državni kolodvor Ljubljana:

	vrsta I.	II.
Smrekove, jelkove in borove od 24 cm naprej, dolgosti 4, 5, 6, 7 in 8 metrov	K — 54	— 52
Bukove od 26 cm debelosti naprej, dolgosti m 2'20 in m 4'40	— 48	— 44
Hrastove od 28 cm debelosti naprej, dolgosti od 2 m naprej	1 —	— 80

Ponudbe se sprejmejo za vsakršno število in je iste nasloviti na

(534) 100-1

tovarno za lesne izdelke

cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

Tomaževa žlindra

je vsled obile vsebine fosforove kisline najboljše in ob enem najcenejše umetno gnojilo za vinograde in travnike.

Zvezdna znamka

To gnojilo se še sedaj lahko troši površno na **jesensko setev** in se tudi že sedaj lahko za **spomladno setev** na praho troši.

Poučne spise, navodila o uporabi in ponudbe pošilja

P. Majdič, trgovina z železnino „MERKUR“, Celje

zastopnik Tomasovih tovarov z. z o. p. v Berlinu.

(536) 4-1

Robert Diehl, Celje,

Graška cesta št. 43
(Stadt Graz)

priporoča svojo najboljšo domačo

slivovko in tropinovec

ter ima vedno v zalogi čaj različnih vrst in rum po raznih cenah.

Za izbornost kakovost jamčim!

(512) 4-2

Za izbornost kakovost jamčim!

Trgovina s papirjem, pisalnim
in risalnimi potrebščinami
prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

prej D. HRIBAR

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2
priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, doku-
mentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Novosti:

Studenčni kataster, dnevnik
občinskega zaklada, dnevnik
ubožnega zaklada } za občine
Dopisnice za naznanila izostanka vojaških
prememb

Izpisek iz zemljiške knjige } za odvetnike
a) posestni list in notarje
b) bremenski list

Dopisnice, poštne spremnice,
nakaznice, zalepke, spremnice
s povzetjem, menice, čeki
in poštne položnice za c. kr.
poštne hranilnice } veljavno samo
za naučne
namene
Razdelitev učne stvarine, spisal K. Marschitz

Temni lak za prebarvanje šolskih tabel.

Tintni ekstrakt za napravo dobrega črnila.

Dnevniki za preparacije.

Rudeča barva za črtanje lesenih šolskih
tabel.

Okraski za rakve.

Strune za gosli, citre, kitare
in tamburice.

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih čr-
tane, z eno ali dvema
kolonom, v papir,
platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin
za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo,
župnijske urade, okrajne zastope, učitniške zastope,
hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih to-
varniških cenah.

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času

Svileni papir v vseh barvah.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od napriprostejše do najfinejše iz-
peljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pismeni papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potreb-
ščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Mož, 32 let star,

neoženjen, ki se raz-
ume v sodarstvu,
umnem polje-
delstvu, živino-
reji, vinarstvu in kletarstvu, razume in govori
slovenski in nemški, išče službe. — Naslov
pove upravnistvo „Domovine“. (529) 2-2

Sprejme se takoj

učenec

za trgovino mešanega blaga.

Franc Štiglic, Radovljica
Gorenjsko. (533) 2-1

In zopet gre glas po deželi

da se sloveče testenine iz novo-
zgrajene tovarne testenin --
Žnidaršič & Valenčič iz Hirske
Bistrice dobe v vseh boljših
prodajalnicah jestvin po mestih
in po deželi.

(516) 20-2

Češko posteljno perje

po nizki ceni. 5 kg novo, očiščeno K 10-00, boljše
K 12-00, belo, pavolnomoško, očiščeno K 14-00,
K 24-00, snežnobelo, pavolnomoško, očiščeno
K 30-00, K 36-00. Pošilja se franko po povzetju.
Zamena in vračilo proti povračilu portostroškov
(537) 6-1 dovoljena.

Benedikt Sachsel, Lobes 347, p. Pilzno, Češka.

Zdravega in poštenega dečka, kateri je do-
vršil ljudsko šolo, sprejme kot

učenca

v trgovino **Mihael Žmave v Rajhenburgu**

Izurjena

prodajalka ali blagajničarka

išče službe s 15. januarjem.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom
„Domovine“ v Celju. (523) 3-2

(511/a) 104-3

Priprave za valjanje
perila (valjarje), -
pralne stroje, stroje
za izžemanje, omare
za led najboljše kon-
strukcije daje
trrdka

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je
bila dosedaj **4%**.

(14) 42

Najlepše železne,
v ognju pozlačene

(498) 1

nagrobne križe

svetilke

[kakor:]

KRASNE OGRAJE

priporoča

trgovina z železnino „Merkur“

P. MAJDIČ, CELJE.

Trezen drug

kočijaž

se išče za gosposko štalo. 15 glđ. mesečne plače in hrana. Naslov se izve v upravištvu „Domovine“.

(511/b) 104-3

Blagajnice varne pred ognjem in vlomom

prodaja v vseh velikostih najbolje izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. ::::

Zacinjenje in popravila vsake vrste točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje žganja

Demetriij Glumac, kotlar

Celje, Graška cesta šte. 28

se priporoča p. n. naročnikom za vsa v njegovo stroko spadajoča dela kakor za vsakovrstno montiranje parnih kotlov, za parne stroje v barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovarnah za sveče in magarin itd., paro- in vodovode v bakru in železu.

(238) 50-46

Kemična pralnica oblek

H. Volk Šoštanj.

Vsled bližajočega zimskega časa, bo treba odložiti poletne obleke, v katere se je nabralo neštivilno prahu, madežev in različnih bolezenskih kali (bacil), in vsled tega se obleka lahko čez zimo pokvari in zaplesni, tako da za drugo leto sploh več za rabo ni.

Ravnotako je morda zimsko obleko, katera je zamazana in morda celo zaduhlo smrdi, da je človeku ostudna, tudi potrebno popolnoma očistiti, kar je pa le mogoče, če se popolnoma opere. Priporočam se za takšno pranje raznovrstnih oblek za gospode in gospe, raznih kožuhov in itd., zagotavljam solidno delo, katero se točno v teku tedna zgotovi, kar mi je mogoče izvršiti brez strahu konkurence, ker imam najnovejše stroje na parno in električno silo.

Pojasnila na zunaj pismo in pri gospodih zastopnikih: Ljutomer: pri gosp. Srečku Vršič, trgovci; Št. Jurij ob juž. žel.: pri g. Janezu Guzej, kmetijsko društvo. Celje: pri gospodu

Josip Hočevanju, krojaču

Kolodvorska ulica.

(510) 7-3

Stanje hranilnih vlog: nad 20 milijonov K.

Rezervni zaklad: nad 700.000 K.

V lastni hiši
v Prešernovih
ulicah šte. 3

poprej na
Mestnem trgu
zraven rotovža

Mestna hranilnica ljubljanska

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Pošoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posojuje se tudi na menice in na vrednostne papirje.

(264) 7-5

Osobje za hotel.

Sprejmejo se: 1 bifetna blagajničarka, 1 kavarska blagajničarka, 2 natakarici, 1 salaterka, 1 dekle k ognjišču, 1 plačilni marker, 1 biljardni marker, 2 donasalca, 1 pikolo, 3 natakarski učenci, 2 točilca, 1 snažilec medenine. **Slovenščine in nemščine** popolnoma zmožni, naj pošljejo svoje ponudbe s prepisi spriceval in slikami čimprej.

(522) 2-2

Anton Kamposch, Grand hotel „Union“, Ljubljana.

Zvezna tiskarna

priporoča za slavne urade, društva, trgovce, obrtnike itd. najrazličnejše tiskovine po konkurenčnih cenah.

Original
SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposablja stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8.

(152) -58

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo à
40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.
Celje, Pottan N.
Dobrna, Strasser Paul.
Gotovlje, Malgaj Fr.
Gornji grad, J. Božič.
Hrastnik, Bauerheim P.
Loka, Jakša Ivan
Mozirje, Žuža Fr. (386) 44-11

Nova cerkev, Arlič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob J. Ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Korna Fr.
Šmarje, Štupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Fazarinc A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zottl Fran.
Žusem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

PRIPOROČA
VIZITNICE
ZVEZNA TISKARNA

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeljuje in priporoča:

Vidrovo žitno kavo. (499) 6-4
Juhni pridatek znamka „Vydra“.
Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).
Oblati (specialiteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).
Sumeči limonadni bomboni „Ambo“.
Dišava za pecivo „Buhtin“.

Napravite poskus!

Kolekcije vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poštuna.

Suhe gobe, mališno štupo, orehe
laneno seme, oves, pšenico, ječmen,
rž, krompir, fižol, lečo, proso, ku-
mino, seme od sončnic, kamelice,
konoplje, deteljno seme, sploh vse
deželne pridelke kupuje (42) 50-41

Ant. Kolenc, trgovec v Celju
Narodni dom.

Slavnemu občinstvu pa priporoča svojo bogato za-
logo vedno svežega špicerijskega blaga na
debelo in drobno, kakor tudi pristno domače vino
v sodih od 56 ltr. naprej vse po najnižji ceni.

Svoji k svojim!

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

(389) 20-12

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve
najprijetnejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta
gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.
Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in
črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in
čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo
mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajo. Zdravijo vse bo-
lesti na jetrih in vrapici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in
madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. —
Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu**
št. 105, Slavonija. Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleniče (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleniče (4 ducati) 16 K, 60 stekleniče (5 ducatov) 18 K.
Manj od 12 stekleniče se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu
kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in od-
stranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice
5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.
Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu št. 105, Slavonija.

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6
do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo,
spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bo brezplačno najboljša pojasnila.

(449) 17-7

40%

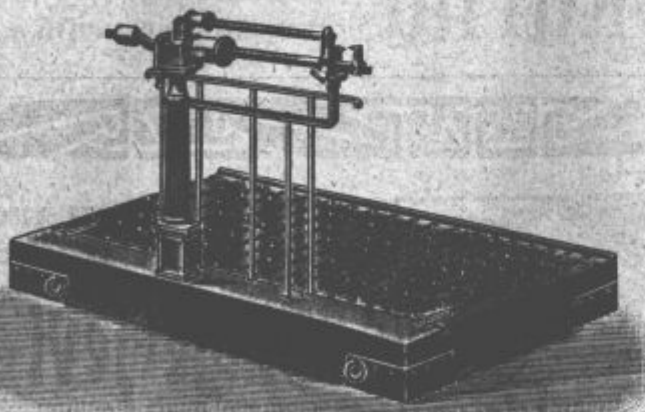
manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri
brizgalnicah najnovejšega sistema in prenosom
ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta
1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a
iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-
mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih
potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) —50

podružnica R. A. Smekal.

Različne tehtnice.

Štedilna ognjišča,

Vsakovrstne vodovode,

Izdelujem nove ter popravljam
tudi stare, bodisi decimalne,
premostne ali sploh vsake vrste
tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega
izrisa. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
zasebne hiše itd. — Železna vrata za prodajalne in
skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelovodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča
dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-27

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ CELJE ♦ Poljska ulica št. 14.

